

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

CONFERENȚA NAȚIONALĂ.

Eată vorbirea, prin care dl **Dr. Ioan Rațiu**, presidentul partidului național român a deschis *Duminică la 23 Iulie*, conferența națională:

Domnilor!

În numele comitetului central electoral exmis de conferența generală ținută în anul trecut, Vă zic un călduros „bine ați venit” și vă aduc cea mai cordială mulțumită, că, în urma apelului nostru, V'ați întrunit în conferența de astăzi ca reprezentanți ai alegătorilor români din Ungaria și Transilvania.

După suferințe și lupte neobosite de mai multe veacuri: Românii la anul 1848 *însuflețiți* de spiritul timpului de atunci și conștii de drepturile omenești și cetățenești, ce li-se cuvin — s'au *proclamat* pe sine de *națiune* de sine stătătoare și egal *îndreptățiți* cu celelalte națiuni conlocuitoare și au depus pe Câmpul-Libertății *jurământ solemn*, că nu se vor lăpăda nici-odată de limba și naționalitatea română și vor fi pururea credincioși gloriosului lor Domnitor.

Timpuri grele și furtunoase au urmat în acei ani epocali, și *Românii* au dat cea mai strălucită dovadă că se știu lupta cu vitejie pentru Tron și patrie și pentru drepturile de sute de ani reclamate.

Abia 15 ani mai târziu, după repetite stăruințe ale clerului și poporului nostru în urma evenimentelor dintre anii 1860 și 1864, legislațiunea țării prin articolul de lege despre egala îndreptățire a națiunii române și a confesiunilor ei, și prin articolul de lege, despre folosirea celor trei limbi ale patriei, a ridicat la valoare de lege, justa și seculara dorință a Românilor.

Pe baza acestor legi, limba română era recunoscută de limba parlamentară și de limba *oficială* la toate tribunalele și la toate direcțiile din țară deopotrivă cu limba germană și maghiară; ear' națiunea română era recunoscută de egal îndreptățită cu celelalte două popoare din patrie și puse în folosința drepturilor.

Românii din Ungaria și Bănat în urma diplomei din anul 1860 asemenea se bucurau de drepturi politice și de o

desvoltare liberă națională în școală și biserică, și ocupau oficii publice și mai multe posturi cardinale.

Maghiarii folosindu-se de catastrofele venite între anii 1865 și 1867 peste imperiul austriac, reușiră a stabili un sistem de guvernare, care după decretarea uniunii necondiționate a Transilvaniei cu Ungaria, amenința neîncetat cu nimicire totală desvoltarea națională a popoarelor nemaghiare.

Poporul român în decurs de 28 de ani n'a încetat de a-și reclama drepturile ce i-se cuvin și cu deosebire autonomia Transilvaniei.

Ablegații români din dieta feudală ținută la anul 1865 în orașul Cluj, denegând a se dimitte în pertractarea uniunii, au cerut relegarea cestiunii privitoare la uniunea Transilvaniei cu Ungaria la o dietă ardeleană, conchemând pe o basă corăspunzătoare atât diferitelor interese ale țării, cât și dreptului public ardelean restituit prin Preaînalta diplomă împărătească din 20 Octombrie 1860, amplificat și recunoscut din nou prin articolul întâiu de lege din 1863.

Au cerut mai departe sancționarea legii electorale din anul 1864 și pe baza ei redeschiderea dietei transilvane, cu scop de a *statorî condițiunile uniunii*.

Tot aceste drepturi le-au reclamat Românii cu petițiunea subșternută la Înaltul Tron în 30 Decembrie 1866 din însărcinarea alor 1493 fruntași ai poporului român apăsător.

Decretându-se uniunea necondiționată Românii ardeleni cu considerare și la legea electorală pentru Transilvania cu un cens îndoit și întreit mai mare, decât este cel din Ungaria, considerând că pe baza acestei legi, care este o insultă în contra Românilor, participarea la alegeri ne este imposibilă, în conferența din 1869, ținută în orașul Mercurea, au fost siliți a recunoaște de necesitate absolută rezistență pasivă față cu legislațiunea din Budapesta și față cu alegerile dietale.

Această atitudine a Românilor ardeleni față cu dieta din Budapesta s'a *susținut* de cătră toate conferențele na-

ționale, convocate tot la 3 ani înainte de alegerea deputaților.

O mică minoritate a Românilor, așa numiți activiști, care în speranța că le va succede ca factori politici dela putere să nu rămână nesimțitori față cu întemeiatele și justele postulate ale Românilor, precum știm, au participat la desbaterile dietei de încoronare; dar' văzând că nu le succede a mijloci împlinirea nici unuia din postulatele Românilor, au părăsit dieta din Budapesta și la anul 1882 au primit și acestia programul național consistând din 9 puncte, și așa întreg poporul românesc prin delegații sei a hotărît cu unanimitate a continua lupta până va fi încununată de isbânda dorită.

Românii din Ungaria, conform programului național, au adoptat politica activității la alegeri, și pe cât timp li-a fost cu putință, au participat și la legislațiunea țării, unde a relevat cu toată bărbăția acele gravamine ale poporului românesc, care sunt descrise în Memorandele noastre.

Deputații români din Ungaria numai atunci au încetat de a-și ridica vocea lor bărbătească și patriotică în parlamentul țării, când din cauza ne mai auzitelor abusuri, ilegalități și corupțiuni comise la alegeri li-s'au închis ușile parlamentului.

Din experiențele făcute în restimp de 26 de ani, Românii s'au convins pe deplin că sistemul de guvernare tot mai mult se razimă pe exclusivitatea de rasă, că maghiarisarea se consideră de axiomă de stat, că legea așa numită a naționalităților nu se observă, ci prin legi ulterioare, din an în an se schimbă și se face cu totul iluzorie; s'au convins mai departe că prin alte legi și ordonanțe, autonomia garantată pentru școalele și bisericile confesiunilor noastre neîncetat și tot mai mult se vatămă.

Față cu această situațiune deplorabilă, Românii din Ungaria și Transilvania, întruniți prin delegații lor în conferența generală ținută la 20 și 21 Ianuarie a anului trecut, s'au văzut siliți a lua în unanimitate și următorul conclud: „Ori-

cât de indispensabilă trebuie să apară pentru fiecare patriot nepreocupat o schimbare salutară, totuși conferența față cu dezvoltarea ce o iau lucrurile se simte constrinsă la dureroasa mărturisire, că nu numai față cu regimul, ci și față cu parlamentul țării 'și-a pierdut încrederea'.

Coferența a fost silită mai departe a constata că sanarea răului, țeara nu-l poate aștepta, decât numai dela „o intervențiune corăspunzătoare a factorului suprem, care este Coroana”.

„Conferența susține mai departe conclusele conferențelor trecute cu privire la subșternere unui Memorand la Tron și decide ca acest Memorand să se prezenteze fără amânare”.

Dar' durere! Guvernul din Budapesta s'a pus între Coroană și mandatarul poporului românesc, zădărniciind stăruințele noastre de a ne prezenta la treptele Pealnaltului Tron și a arăta iubitudinii noastre Monarch situația nesuportabilă ce s'a creat credincioșilor și români sub stăpânirea constituționalismului maghiar.

Dacă consilierii Coroanei 'și-au împlinit sau nu datorința, când au împedat pe un popor pururea credincios de a se apropia de treptele Tronului și a-și descoperi cu cea mai mare încredere, plângerile și durerile sale, lăsăm să judece lumea întreagă.

În loc de a fi fost sprijiniți de guvern și legislațiune în nobilele noastre stăruințe, ura veche nutrită în contra Românilor din cauza atitudinii lor politice prin mergerea noastră la Viena și prin demascarea fărădelegilor, care consumau vaza și puterea statului: a luat dimensiuni și mai mari.

Presa șovinistă maghiară s'a aruncat asupra deputațiunii însărcinată cu ducerea Memorandului, cu o furie nedemnă de poporul maghiar, și această dușmănie propagată zi de zi în contra noastră, a avut de rezultat natural actele barbare și brutale din anul trecut.

Ceea-ce Maghiarii adoară cu extas și preamăresc la fiii lor ca pe cele mai mari virtuți cetățenești: iubirea de limbă și iubirea de neam, la noi nemaghiarii, aceste virtuți, care culminează în nisuița la o viață și dezvoltare națională: sunt considerate de crime și amenințate cu cele mai aspre pedepse.

Eată pe scurt, domnilor, luptele și suferințele de 44 de ani, eată situațiunea în care ne aflăm și care pe zi ce merge se tot mai agravează.

Fac apel la patriotismul și iubirea D-Voastre de neam, ce însuflețește pe tot Românul, și Vă rog ca în dragoste frățească să Vă consultați și să chibzuiți cele mai potrivite mijloace prin care se putem desvolta o activitate și mai intensivă, ca așa încetul cu încetul să ne apropiem tot mai mult de realizarea aspirațiilor noastre.

Ce se ține de noi, membrii comitetului exmis de D-Voastre, Vă asigurăm că deloc nu suntem îngrijiți de viitorul ce ne așteaptă.

Conștiința noastră ne spune că ni-am făcut datorința și D-Voastre știți că n'am părăsit nici pe un moment terenul legal.

Și dacă cu toate acestea idea de stat maghiar va cere și dela noi jertfe, care nu se pot justifica nici prin legile umanitare, nici prin cele positive, rezoluți suntem chiar și noi cei mai înaintați în etate, a aduce ori-ce jertfă și a îndura ori-ce suferință pentru neamul românesc.

Știm noi foarte bine ce însemnătate și urmări a avut pentru Maghiari *Kutein-ul* și alte localități cu asemenea chemare, și foarte bine știm noi, că nu prin persecuțiuni și terorism se poate câștiga un popor, care totdeauna a fost cel mai puternic razim al Tronului și al statului. Spiritul natural în nisuița sa de a ajunge în usuarea drepturilor de atâtea-ori reclamate, este astăzi atât de tare desvol-

tat la popoare nemaghiare și cu deosebire la Români, încât nu este putere lumească, care să-l poată înăduși și ori-ce încercare de a-l ține momentan înădușit, va fi zadarnică.

Căci acel spirit ca un torent va izbucni din nou și se va manifesta cu o putere însutit mai mare decât înainte.

Da! căci ca cetățeni liberi și egal îndreptățiți și mai presus de toate ca Români și numai ca Români voim să trăim și să murim în această scumpă țeară!

După care am onoare a declara de deschisă coferența generală extraordinară a delegaților români din Ungaria și Transilvania.

*

Convenirea de Sâmbătă seara.

După-ce partea cea mai mare a oaspeților era deja întrunită, comitetul arangiator a pus în program, pentru Sâmbătă seara o *Convenire socială* în pavilionul dela „Hermannsgarten”. Aici s'a întâlnit românimea din Sibiu cu frații săi sosiți din toate părțile, ca să petreacă câteva oare, stând la mese și discutând confidențial despre dorințele și durerile ce ne agită. Aici s'au făcut și primele cunoștințe între oaspeții din România și delegații conferenței și s'au legat prietenii între frații de un sânge, veniți din toate părțile. Totul însă a avut un caracter confidențial și familiar. Delegații, țeranii și oaspeții de peste hotară ședeau ca frații la aceeași masă, plângându-și năcazurile și arătându-și sentimentele de frățească dragoste.

Pentru distracție musicală a fost angajată capela *Motti-Brașoveanu*, care destul de bine și-a împlinit datorința, executând un bogat și variat program de cântece și piese naționale. Adevărată însuflețire a produs însă capela Motilor din *Câmpeni*. Nu se poate descrie entuziasmul ce a izbucnit, când acești senini copii ai munților, care pe lângă toate năcazurile vieții găsesc timp să cultive sistematic artele frumoase, s'au introdus înaintea publicului intonând tradiționalul „*Marșul lui Iancu!*”

Spiritul mai liniștit dela început s'a schimbat în entuziasm general din acest moment. Entuziasmul a crescut, când presidentul partidului național, domnul Dr. Ioan

FOIȚA.

POESII POPORALE.

Comunicate de Ioan Török al lui Ioan în Cojocna.

Trandafir roșu 'nflorit
Cu crenjile la pământ
Mult a stat și m'a 'ntrebat
De ce-s așa supărat.
Las' să fiu că-asa mi dat
Din ziua de botezat,
Când 'mi-o pus numele meu
Atunci 'mi-o dat Dumnezeu
Cât în lume voiu trăi
Cu voe să nu pot fi,
De-am avut voe într'o seară
Șapte zile năcaz eară.

Frunză verde meri sălci
Lume-a focului să fii,
De te-aș vedea lume-arzând
N'aș sări ca să te stâng,
Că-aș sări să te aprind.

Cine 'ți-a pus lume nume
Nu 'ți-a știut pune nume,
Să-ți fi pus numele floare
Că ești mare 'nșelătoare.

Mândră, de dragostea ta
Mi-se rupe inima,
Mândră mândruleana mea
Cum nu-i rea și dragostea,
Dacă apucă a 'ntuneca
Nu am gând de-a mă culca,
Că mi gândul și m'aș duce
La iubita mea cea dulce,
Și când ziua s'a făcut
Eu umblu tot năcăjit,
Că azi noapte n'am durmit.

Frunză verde berbinoc
Dorul mândrei n'are foc,
Că nu am stare pe loc.
Mândră mândruleana mea
Cum nu-i rea și dragostea,
Câte flori pe pajște
Toate sunt a dragoste.

De auzi cucu cântând
De vezi florile 'nflorind,
Toate, mândră, și-se 'npare
Că sunt a dragoste mare.

Pe dealu cu lilior
Merge carul lui Ion,
Carul merge ferecat
Ion merge supărat
Că la școală 'l-a mînat.
Strigă ruja din potică
Hai Ioane bea palincă.
Strigă ruja din trnaț
Hai, Ioane, bea vinars,
Lasă-o la focul școală
Că toți ficiorii se 'nsoară.

Frunză verde iarbă mândră
Și fetele se mărită
Tu rămâi ruje, 'nflorită.

Frunză verde dingă baltă
Dumnezeu să n'o fi dată
Astă dragoste 'nfocată,
Să n'o fi cunoscut noi
De năcaz la amendoi.

Rațiu, cu doamna și domnișoarele și urmat de o numeroasă suită de amici și amice ale stimatei sale case a intrat în sală. Aclamațiuni nesfârșite, aplause frenetice, mii de „să trăească” i-au întimpinat.

Lucru natural, că în curând au eșit pe teren și oratorii, care în numeroase toasturi au tâlmăcit sentimentele ce agită națiunea română. Șirul acestora l-a deschis dl Dr. Zosim Chirtop, care ca membru al comitetului arangiator a binevenat în numele acestuia adunarea și ca „Moș” de naștere a promis în numele acestora, că Moșii totdeauna își vor face datorința. Au urmat apoi: dl profesor Virgil Oniș, accentuând meritele „Tribunei”, căreia mai ales se datorește faza actuală de deșteptare a spiritului național, domnul Constantin Lucaciu, care a arătat adunării salutările ce de toți iubitul seu frate Dr. Vasile Lucaciu trimite conferenței din întunerecul temniței ungurești din Satmar.

Dl I. Russu Șirianul a arătat că conferența națională de acum are să rămână vestită nu numai prin hotărârile ce se vor aduce, ci mai ales prin faptul, că cu acest prilej întâiași-dată se întâlnesc pe pământul Ardealului Români veniți din patru unghiuri; au vorbit apoi d-nii profesori Goldiș, Dr. Braniște, domnul Dimitriu, student în București și alții și alții, ale căror nume ne scapă.

Frumoasa seară s'a terminat cu un „comandă” studentesc, condus de domnii Drd. N. Comșa, T. L. Tilea, Dr. V. Braniște și Dr. Beu, care s'a terminat numai deodată cu faptul zilei.

Ședința I.

Ședința s'a deschis la oarele 10, când membrii comitetului central au intrat în sală, în mijlocul unui entusiasm indescritibil.

Dl Dr. Ioan Rațiu, președintele comitetului a luat apoi imediat cuvântul și a rostit discursul de deschidere pe care îl dăm mai sus, foarte adesea întrerupt de aplause și de călduroase „Să trăească”.

Sfârșind cuvântarea sa presidială, dl Dr. I. Rațiu declară conferența generală a delegaților alegătorilor români din Ungaria și Transilvania deschisă și apoi dă cuvântul dlui D. Comșa, secretar al comitetului, pentru a ceti lista persoanelor

propuse ca să se formeze presidiul conferenței. Prin aclamație se proclamă de președinte dl Dr. I. Rațiu, vice-președinti domnii George Pop de Basești și Dr. G. Popovici, protopopul Lugoșului, notari dnii: Dr. Aurel C. Popovici, Constantin Lucaciu, Dr. St. Petrovici, Dr. Dimitrie Ciuta, Dr. St. Pop și Dr. Silviu Moldovan.

Se alege apoi comisiunea de verificarea titlurilor delegaților de nou ales. Sânt numiți prin aclamație domnii Eugen Brote, Al. Lebu și Dr. Cornean.

Dr. I. Rațiu invită pe dl D. Comșa să dea cetire raportului comitetului central asupra lucrărilor dela ultima conferență până azi.

Publicul primește raportul cu entusiasm aprobări și lungi aplause. Când dl Comșa a cetit partea din raport, unde se vorbește de dl Dr. Vasile Lucaciu, asistența isbucnește în două rinduri în nesfârșite strigăte de „Să trăească”, ceea-ce provoacă intervenirea dlui Simonis, căpitanul orașului, care cere presidiului să îndrume pe public la ordine.

După-ce se termină de cetit raportul, se procede la alegerea comisiunii de 40.

Dl Dr. Lengher, asupra cetirii unei liste propuse de câțiva delegați, cere suspendarea ședinței pentru a se pute consfătuți delegații între ei.

Ședința se suspendă pe 10 minute.

Dl Hosszu Longin la redeschidere, cere ca membrii comitetului central să nu fie aleși în comisiunea de 40.

O lungă discuțiune urmează, în care delegații I. Russu Șirianul, S. Albini și alții se rostesc împotriva cererii dlui Dr. Hosszu, totuși dl Dr. I. Rațiu declară, în numele comitetului să nu fie membri ai comisiunii de 40, ci să aibă numai vot consultativ la lucrările ei.

După care, domnii C. Brediceanu, S. Albini și G. Popoviciu, protopopul Șiriei, sânt însărcinați să întocmească o listă de membri în comisiunea de 40.

Ședința se suspendă eară.

La redeschidere, comisiunea de verificare noilor alegători își face referatul, care aprobă acele alegeri.

În urmă se cetește următoarea listă de membri în comisiunea de 40, care este primită prin aclamație:

Iacob Macaveiu, protopop, Teodor Căluș, Ioan Velle, Emanuel Ungurean, Ioan Jercan, Const. Rădulescu, Dr. V. Hoszu, Coriolan Brediceanu, Andreiu Cosma, Alexandru Filip, Dr. Dimitrie Ciuta, Andreiu Ghiduu, Titu Hațeg, Dr. Hoszu Longin, Dr. Iacob Hotăran, Vasile Mangra, Andreiu Medan, Constantin Lucaciu, Al. Mocionyi, Dr. Ioan Nichita, Sebastian Olariu, Anton Pallade, Dr. St. Petrovici, Gavriil Barbul, Dr. Aurel Opreanu, Dr. George Popa, Gr. Sima, G. Popovici (Șiria), Alexiu Berinde, Petru Grozda, V. Suci, Iuliu H. Vlăduț, Isidor Blaga, I. M. Roșu, Ioan Russu Șirianul, Nicolae Hosszu, Dr. Aurel Novac, Emeric Pop, Augustin Pop, Dr. Stefan Pop.

Banchetul.

La oarele 2 după amiază a avut loc banchetul de 400 tacămuri, arangiat în grădina „Hermann”. Sala cea mare a pavilionului și bună parte din grădină erau ocupate de 7 mese lungi, la care erau să iee loc cei înscriși pentru banchet la comitetul arangiator. Curând însă alte mese trebuiră adause pentru sutele de persoane nefinscise, și care, dori-toare să iee parte la masa comună, sosiau pe tot minutul în număr foarte mare.

Lumea începă a se aduna încă de pe la oara 1, îndată după ridicarea ședinței la conferență.

Membrii comitetului central sosesc la oarele 2. Întrarea lor în grădină este salutată cu ovațiuni entusiaste, pline de o sinceră dragoste. Din toate piepturile isbucnesc strigăte de „Să trăească!” Nesfârșite răsună aplausele, care par'că nu ar mai voi să conte-nească. Este un ce nedescritibil primirea care se face de cătră națiune conducătorilor ei.

Plânge inimă și taci
Că altă n'ai ce să faci,
Dragostea ce o-ai avut
Tu aceea o-ai pierdut.
Mândruță buzele tele
Mult aș da să fie-a mele,
Cu ele 'mi-aș alina
Focul din inima mea,
Că inima 'mi-arde tare
Și nu are stămpărare,
Până când ne-om întâlni
Dorul mi li-'i potoli.

La fereasta maicii mele
Se aud cântări de jele
Îi glasu mândruții mele.
Du-te, mândră, nu mai plânge
Nu vârsa lacrimi cu sânge,
Cu sânge și cu venin
Că la tine nu mai vin.
Floriciță dingă rft
Până acum te-am iubit
C'am fost tinăr n'am știut,
Și de când m'am ridicat
De tine m'am săturat.

Vai săracul ficiorul
Mult îl mai mână dorul.
Cum m'a mâncat și pe mine
C'am iubit pe oare-cine.
Am iubit și-acum iubesc
Și de doru-'i mă topesc.

Floriciță floricea,
Mândră mândruleana mea
Hai să strînjem dorul meu
S'aprinde lumea de el
Să nu s'aprină lumea
Să ne doară inima.

Voinicul car' nu iubește
Nu știe 'n lume cum trăește,
Dacă io 'n lume iubesc,
Doamne, cu mult dor trăesc.
Doruțule liftă rea
Mergi dela inima mea,
Că-'s copilaș tinerele
Și-îmi stric mîntea cu el.

Doi surzi.

În vremurile cele bune, când nu era lumea așa învățată, Toader surdul își perduse caprele, între care era și un țap șut.

Întrebat-a el sormanul și de unul și de altul de prin sat însă înzadar, nime nu 'i-l-a văzut. Ce să facă dară? A plecat după capre. Pe cine numai vedea, pe toți îi întreba că nu au văzut caprele?

Tot așa întrebând și cercând a dat de un om cosând iarbă pe o coastă de deal. Apropriându-se de acesta l-a întrebat:

„N'ai văzut cumva niște capre pe aici?”

„Cât vezi cu doi ochi până pe colo pe mutea dealului, tot e al meu” — 'i-a răspuns întrebatul întorcându-se spre deal și arătându-'i cu mâna.

„Pe acolo le-ai văzut trecând caprele mele?”

„Așa singur singurele cum vezi toată eu o cosesc” — 'i-a răspuns eară întrebatul. „Noa dacă îmi va ajuta Dumnezeu să le găsesc pentru binefacere te cinstesc cu țapul cel șut!”

Și cu aceasta luându-'și rămas bun dela omul cu iarbă a plecat după capre încătră îi arătase acesta, și trecând dealul a dat de

Comitetul ia loc la masa de frunte, muzica începe a cânta „*Marșul lui Mihail-Viteazul*“. Din nou aerul răsună de aplause. Se începe prânzul, când se vestește sosirea delegațiunii slovace. Conduși de membrii comitetului arangiator, domnii *Dr. Miloș Stefanovici*, avocat în Pressburg, *Dr. Batto* și *Dr. Daxner* din Tisoltz, intră în grădină în mijlocul unor călduroase aclamări și strigăte de „*Fivio*“ și „*Nazdar*“. Domnul *Drd. Aurel C. Popovici*, membru al comitetului central, îi primește la intrarea pavilionului și-i salută în câteva cuvinte calde de bună venire, pe care le tâlmăcește apoi în limba germană. Muzica întonează imnul „*Hej Slovane*“, mesenii aclamă cu entuziasm pe delegații slovaci, care, foarte emoționați iau loc la masa prezidiului.

La fructe se deschide șirul toastelor de cătră domnul *Dr. Ioan Rațiu*, președintele comitetului central, care mulțumește delegaților și publicului pentru caracterul măreț ce au dat conferinței naționale și bea în sănătatea lor.

Domnul *Drd. Aurel C. Popovici*, salută tinerimea românească, care cu atâta inimă și-a dat partea de muncă în susținerea cauzei Românilor din Ardeal și Țeara-Ungurească.

Domnul *C. Dimitriu*, student universitar din București mulțumește domnului *Popovici* pentru cuvintele calde ce a adresat tinerimii.

Domnul *Septimiu Albin*, ridică un toast pentru tinerime, fără de care nu poate fi lucrare politică serioasă și rodnică.

Di *Alexie Berinde*, protopop din Seini, adresează salutări delegaților slovaci în limba slovacă.

Di *Dr. Stefanovici*, foarte mișcat, răspunde la aceste salutări într-o caldă cuvântare de mulțumire pentru primirea ce s'a făcut delegațiunii slovace și arătând nădejdea, că lupta Românilor uniți cu celelalte naționalități va birui încercările șovinismului maghiar, termină cu cuvintele: *Trăească frații români*. Aplausele și strigătele „*Fivio*“ și „*Nazdar*“ acoper ultimele cuvinte ale dlui *Dr. Stefanovici*.

Di *Augustini* tâlmăcește cuvintele dlui *Stefanovici* și apoi rostește însuși o foarte frumoasă cuvântare.

Di *Vasile Suciu* într-o cuvântare însuflețită, își aduce aminte de cei care sufer în

capre. Toaderul nostru s'armanul aflându-și caprele, plin de bucurie, s'a întors pe la omul cu iarbă ca să-i dea țapul și să-i mulțumească. Sfinșindu-și mulțumita voios a plecat lăsând țapul la cosaș.

„Măi omule! ce-mi lași țapul acesta aci pe cap, că nu e al meu!“ începă a se resti cosașul cătră el.

„D'apoi alduească-te Dumnezeu om bun nu-i pofti doară să împart caprele cu d-ta!? eu gândesc că am făcut destul de omenește pentru osteneală-ti!“

Și tot așa: „Cosașul: „Măi om de potcă, nu-mi pune țapul acesta în capul meu, că nu e al meu“. Surdul: „Fire-ai al lui Dumnezeu omule! eu așa cuget că am făcut destul de omenește!“

În gâlceava aceasta a lor coboria un preot călare pe o eapă sură, pe cale în jos. Cum îl văzură iute amândoi pricinașii la popă pe ponoslu, îl opriră și dederă a-și spune care de care jelania. Atunci popa: „Apoi dragii mei vom merge la lege și dacă d-voastră fiți pută jura că eapa e de furat și e a d-voastră, atunci fie a d-voastră, n'am ce face, însă eu o am cumpărat.“

C. Darabant.

temniță pentru cauza națională și bea în sănătatea Drului *Vasile Lucaciu* și a domnului *Sv. Hurban*. Aplause, aclamări, strigăte de „*Să trăească*“ umplu aerul. Câteva minute dl *Suciu* este împedecat de a vorbi de aceste calde manifestări ale dragostei ce toți poartă aceluia, care se află acum în temnița dela Sătmar.

Di *I. Russu Șiriamul* a ridicat paharul pentru *femeia română*, care ca mamă, sora și soție lucră atât de mult pentru rededeptarea și întărirea sentimentului național.

Di *Ghiță Pop* face o asemănare între starea Românilor din Ungaria și Ardeal și aceea a Macedonenilor.

Di *G. Cantacuzino* (București) într-o cuvântare plină de simțire, care îl emoționează până la lacrimi, își arată impresiunile puternice pe care i-le-a făcut conferința, a cărei demnitate și însuflețire a întrecut ori-ce și-ar fi putut închipui d-sa. Națiuni care se bucură de libertate ar pute lua exemple și învățături politice, zice d-sa, dela Români din Ungaria și Ardeal. Termină bând pentru partidul național, pentru tinerime, pentru tinerime, pentru femeile române, care mai presus de ori-ce pun dragostea neamului lor.

Di *Dr. Daxner* adresează în limba română salutări Românilor din partea Slovacilor, care și ei îndură suferințe din partea acelorasi stăpânitori asupritori și răpitori de drepturi.

Mai vorbesc încă foarte mulți dintre meseni, între care domnii *Constantin Lucaciu*, *Tilea*, *Eliescu*.

Ședința II.

(Luni).

La oarele 5 și 10 min. terminându-se cetirea telegramelor, sosite în număr mare, președintele suspendă ședința pe 5 minute, ear' redeschizându-o acordează cuvântul raportorului comisiunii de 40.

Dr. Stefan Petrovici, raportorul comisiunii de 40 luând cuvântul introduce în chipul următor proiectul de conclud votat în ședința comisiunii:

Onorată conferință!

Comisiunea de patruzeci exmisă de D-Voastră, ca să studieze raportul comitetului central și să facă eventualele propuneri, constituindu-se și-a ales de președinte pe dl *Andrieu Cosma* (Șimleu). De referent al comisiunii ar fi fost firesc să se aleagă unul din membrii comitetului național, care sunt mai introduși în toate amănuntele situațiunii politice. N'a fost însă cu puțință să înduplecăm membrii comitetului să primească referada, fiind d-lor numai cu vot consultativ în comisiune. Astfel a căzut pe mine sarcina, de a expune vederile comisiunii exmise.

Cer deci scusele mele, dacă expunerea mea nu ar succeda așa cum aș dori-o.

Cred și sunt convins, că toți înțelegeți pe deplin idea fundamentală a atitudinii guvernului și societății maghiare față cu noi naționalitățile.

Idea fundamentală a politicei statului în țeara noastră este maghiarisarea. (Așa-i! Rușine!)

Onorată conferință!

De când s'a trezit poporul maghiar și s'a avântat la idea de naționalitate, de când a început să-și iubească națiunea și limba națională, de când a început să se întărească în conștiința națională, de atunci a devenit cel mai aprig dușman al celorlalte popoare din străbuna noastră patrie (Așa-i!)

Și astăzi acel popor, care cu cea mai mare gelosie caută să-și desvoalte individualitatea sa proprie națională, care în ori-ce moment e gata să-și jertfească totul, avutul și vieța pentru limba sa strămoșească, acel popor, dlor delegați, tinde în mod vătămător cu forță brutală să desbrace pe celelalte naționalități din țeară și mai cu seamă pe noi Români de limba și obiceiurile noastre strămoșești. (Așa e!)

Acel popor nu ne permite să adorăm și noi cu entuziasm sacru aceea ce pentru el este cel mai scump tesaur, acel popor caută să ne nimicească libertatea și individualitatea națională. (Rușine!)

Este însă firesc, ca în măsura în care a crescut pofta de nimicire în poporul maghiar, să se desvoalte și în popoarele nemaghiare tot mai mult puterea de legitimă apărare. (Aplause.)

Tendența de maghiarisare în guvernul maghiar și în societatea maghiară și-a ajuns astăzi culmea.

Idea de stat maghiar, care nu însemnează altceva decât maghiarisarea tuturor popoarelor din patrie, a trecut dela guvern în jurnalistică maghiară, ear' aceasta a fanatisat întreaga societate maghiară, încât astăzi noi naționalitățile nu stăm numai față în față cu un guvern, ci un întreg popor ne este dușman nou. (Aplause îndelungate.)

Cu greu va fi unul între d-voastră, care n'a simțit și experiat încă aceasta. Toate manifestațiunile vieții maghiare urmărește astăzi maghiarisarea popoarelor din patrie. (Așa e!) Și nu mai este tendență ascunsă, nu! Astăzi pășesc fățiș, discută și propagă publice în vorbă și în scris nimicirea noastră! Ba s'au aflat și literați, care fără să se geneze de noi, fără rușine de lume discută științificește modalitățile cum să ne desnaționalizeze mai ușor! Acești literați au desvoltat fanatismul până la extrem, încât astăzi se propagă negenat lupta pe moarte și vieță.

Și acestea nu sunt aparițiuni isolate, nu sunt idei excentrice isvorite din vre-un creier scrinit, ci sunt primite cu entuziasm de întreaga societate maghiară, de guvern și de opozițiune deopotrivă.

Mai deunăzi un literat (strigăte: un re-negat!) da! un literat-renegat a discutat în fața noastră, în fața patriei, în fața Europei fără simț de pudoare nimicirea noastră, punând alternativa, sau învingere deplină sau nimicire totală, și ministrul de interne l-a felicitat! (Așa e! Rușine!)

Prin aceasta a ajuns nebunia la extas! Și nu s'a aflat un singur Maghiar, un singur factor al vieții maghiare, care se timbreze aceste tendențe de neiertate, nepolitice și nemorale. (Așa e!) Aceste tendențe au să se desvoalte tot mai departe, să iee contururi tot mai mari, până când nu vor da de o rezistență puternică, de o stâncă neclintită de care se vor sfărâma. N'are deci să ne descurăgieze, căci această stâncă o vom forma noi! (Aplause.)

Suntem mulți Români, avem mulți frați de suferințe, și dacă ne vom uni, sistemul actual va trebui să cadă!

Astăzi când întreaga societate maghiară urmărește desnaționalizarea noastră, suntem necesați a intra în legitimă apărare, ca să conservăm și desvoltăm mai departe avutul nostru strămoșesc, trebuie să continuăm lupta pe calea apucată, ori vom învinge ori vom fi nimiciți! (Aplause nesfârșite.)

Căci, dlor delegați, pusă lupta odată pe acest teren, fiecare Român trebuie să prefere o moarte vitejească unei vieți necinstite! (Așa e! Aplause îndelungate.) Dacă e vorba să perim, murim mai bine în luptă cu gloria vitejească. (Aplause.)

Noi luptăm pe baza programului național și evenimentele dela conferența din 1892 ni-au dovedit că luptăm pe teren corect.

Conferența națională din 1892 și-a ales un comitet nou, căruia i-a dat mandate generale și speciale. Mandat general să continue mai departe lupta pe baza programului compus și acceptat în conferența națională dela 1881, ear' mandat special să prezenteze Înaltului Tron Memorandul fără amânare. (Aplause îndelungate.)

Am fost bănuiți de guvernul maghiar că nu sîntem leali, că nu recunoaștem monarhia și Tronul, că sîntem daco-romaniști, că gravităm în afară, că conspirăm contra Tronului și a patriei și am desmîntit toate insinuările acestea în mod strălucit prin așternerea Memorandului poporului român la primul factor constituțional, la Înălțatul Împărat-Rege. (Aplause.)

Comitetul v'a raportat ieri despre rezultatul acestui demers. Maghiarii făcînd abus de putere, ni-a făcut imposibil să ne prezentăm înaintea Maiestății Sale. (Așa e.)

Că comitetul a purces pe cale corectă, ni-o probează urmările.

Prin mergerea deputațiunii la Viena s'a mișcat și mai puternic conștiința națională, ear' guvernul și societatea maghiară și-au eșit din sârute. Am documentat lumii că sîntem un popor pacinic, care cu seriozitate și demnitate voește să poarte stindardul civilizațiunii, dar' totodată sîntem decisi a purta lupta pentru câștigarea drepturilor noastre până la ultima consecuență.

Activitatea comitetului național a câștigat simpatfiele, consimțămîntul și conlucrarea celorlalte naționalități asuprite din patrie.

Toate acestea sînt rezultatele activității dela ultima conferență până acum, rezultate care numai însufleți ne pot, și care probează învederat, că calea pe care procedem este calea adevărată și care sigur ne duce la isbîndă.

Avem credință neclintită, reprezentăm o cauză dreaptă, lupta noastră numai cu învingere poate să se sfîrșească.

Comisiunea de patruzeci, exmisă de D-Voastră, în conformitate cu cele expuse își ia voe a Vă prezenta următorul proiect de rezoluțiune, votat în comisiune cu unanimitate.

Dl. D. Petrovici cetește proiectul de rezoluțiune:

Hotăririle conferenței naționale.

1. Conferența generală extraordinară a delegaților alegătorilor români din Transilvania și Ungaria, întrunită la Sibiu în zilele de 23—24 Iulie 1893, identificându-se întru toate cu comitetul seu central, declară de al seu Memorandul depus în Iunie anul trecut în cancelaria Maiestății Sale, încuviințează pașii și procedura așternerii lui și aprobă cu viudă satisfacție și pe deplin activitatea acestui comitet și și exprimă totdeodată în numele alegătorilor pe care-i reprezintă gratitudinea sa pentru zelul și stăruința, cu care a susținut cauza Românilor din Transilvania și Ungaria.

2. Conferența își exprimă cea mai vie a sa părere de rău asupra urmărilor judecătorești ce s'au pus în lucrare, cum se pare pe toată linia, urmări, care nu pot contribui întru nimic la lecuirea relelor existente, dar ușor pot să slăbească momentul etic al maiestății justiției statului.

3. Conferența protestează în contra violării dreptului de întrunire al alegătorilor români în general și a opririi și restrîngerii conferenței de față.

4. Conferența susținînd și mai departe în întregime a programul național stabilit și acceptat în conferențele anterioare, dă comitetului însărcinarea de a lupta pentru realizarea acelui program.

5. Conferența consideră ca apurițiuni ale curentului bolnăvicios și sguduitoare reforme bisericesti politice, care sînt împinse pe planul actualității politice. Aceste reforme nu provin din vre-o trebuință simțită a popoarelor creștine și nu sînt justificate prin nici un interes leal al statului. Dacă însă ele s'ar realiza, ar mări numai nemulțumirea generală, ar slăbi legăturile familiare și sentimentele religioase ale populațiunii, și astfel ar sguduia chiar fundamentele etice ale statului.

6. Conferența în conformitate cu enunțatiunile sale anterioare își exprimă din nou dorința de a conlucra, pe baza programului partidului național, cu popoarele nemaghiare din statul ungar și autorisează comitetul central a continua cu pertractările inițiate în această direcție.

După cetire recomandînd proiectul spre primire, roagă pe dnii delegați că mergînd acasă să propage prin cuvînt și faptă programul național, să îngrijască ca fiecare Român să fie la înălțimea chemării sale, pe cei care stau la o parte să-i declare de lași, ear' pe ceia ce lucră la zădărnirea punerii în practică a programului național să-i denunțe lumii drept criminali. (Strigăte nesfîrșite de „să trăească!“)

Președintele Dr. Ioan Rațiu, pune proiectul de rezoluțiune în dezbateri generale.

Deputatul Filip: On. conferență, proiectul de rezoluțiune prezentat de dl referent vorbește atât de clar, exprimă atât de învederat sentimentele și cugetările noastre, încât fac propunerea să se primească en bloc, așa precum s'a cetit.

Delegatul Gavrii Manu, primește în general proiectul de rezoluțiune, dar' propune să se dezbată în special.

Punînd presiul propunerea dlui Manu la vot, și neluntrînd nici un vot, dl Manu își retrage propunerea.

Propunerea lui Filip, ca să se primească en bloc proiectul de rezoluțiune, se primește unanim între strigăte entusiaste de „Să trăească!“ „Ura!“ „Vivat!“

Președintele declară drept concludus votat cu unanimitate propunerea comisiunii de patruzeci.

Protopopul Moldovan propune să se exprime mulțumită comisiunii de patruzeci, pentru activitatea-i neobosită. Se primește cu entuziasm.

Președintele Dr. Rațiu:

Onorată conferență!

Vă mulțumesc, domnilor, că prin atitudinea D-Voastre exemplară, ce ați observat în tot decursul desbaterilor, dar' mai presus de toate, prin purtarea clamă, liniștită, dar' maiestoasă a mai multor mii de Români țerani, care ca privitori au alergat din toate părțile țerii la conferența noastră; prin aceste fapte, care înalță pe poporul nostru și îi dau dreptul la stima și iubirea lumii culte, care toate s'au sîvîrșit prin concludusul D-Voastre: Ați dat cea mai strălucită dovadă, că sînteți vrednici fii ai unui popor iubitor de ordine, care de câte-ori își vede periclitată viața și dezvoltarea națională, conștiu de drepturile ce nu i-se mai pot denega, dar' conștiu și de puterea și însemnătatea ce o are în stat, cu dignitate își ridică bărbătească voce și cu o rezoluțiune, care este urmarea unei însuflețiri generale, își reclamă partea întreagă ce i-se cuvine în această patrie comună.

Vă mulțumesc că ați chibzuit cele mai potrivite mijloace, prin care între marginile legii să purtăm cu perseveranță lupta grea, dar' plină de speranță, a cărei isbîndă dorită și așteptată, nu mai poate fi departe.

Fiți sentinelă neadormită în mijlocul familiilor, al amicilor și al fraților de un sânge din jurul D-Voastră.

Priveghiați zi și noapte ca spiritul național dezvoltat în cel mai mare grad să fie neîncetat nutrit prin fapte patriotice și românești.

Lucrați dimpreună cu poporul pe terenul legal, căci pe acest teren sîntem tari și nebiruiți.

Desvoltați cea mai mare activitate pe toate terenele vieții sociale.

Fiți apostolii păcii și ai concordiei între frații de un sânge și Vă silii a întări tot mai mult relațiunile amicale cu popoarele de un principiu și de aceleași suferințe cu noi.

Pe scurt: lucrați și sperați.

După acestea am onoare a declara de închisă conferența generală.

Tot publicul se ridică în picioare, și însoțește presiul, comitetul și delegații cu strigăte de „Să trăească!“ Tinerimea întonează imnul național „Deșteaptă-te Române“, publicul întreg o acompaniază, și pătruns de cel mai înalt entuziasm, cea mai sacră iubire de neam și moșie desertează publicul sala.

*

Ovațiune dlui Dr. Rațiu.

Pe loc ce a vibrat ultimul ton din „Deșteaptă-te Române“, cu care publicul a însoțit eșirea comitetului național și a delegaților conferenței s'a dat din public losinca: *Mergem cu toții la Drul Rațiu!* Șeful poliției recercat în această privință de comitetul arangiator, a permis să se aducă venerabilului presiul al partidului național o spontană ovațiune în forma unei simple defilări pe dinaintea locuinței, după-ce comitetul a garantat că toate se vor petrece în ordine și fără sgomot. Astfel delegații și întreg publicul conferenței a format un nesfîrșit convoiu, care a trecut peste promenada din Piața-lemnelor, Strada-Cisnădiei și Piața-mare, până la locuința dlui Dr. Rațiu din Strada-Măcelarilor. Aici convoiul s'a înșirat de-alungul stradei, ear' din mijlocul lui a apărut figura simpatică a părintelui Constantin Lucaci. care a adresat Drului Rațiu apărut la fe-

reastră o scurtă cuvântare, din care sub stăpânirea emoțiunii generale am putut prinde următorul șir de idei:

Nu te spăria, iubitul nostru president, căci noi suntem *poporul românesc*, care nu am venit să-ți *spargem Jerestrile*, ci am venit să te salutăm aici în *casa străină*, în care te-ai refugiat în acest ospital oraș. N'am venit să-ți turburăm liniștea familiară, ci am venit să te încredințăm, că poporul românesc cu Tine este și Tu conducătorul lui ești. Pe Tine Te urmăm și Te vom urma până când vom ajunge la isbânda sfinte noastre cauze. Și plini de recunoștință pentru jertfele ce ai adus și pentru inima caldă și statornicia românească ce ai arătat în lupta titanică a românismului contra asupririi, dorim și sperăm că Dumnezeu îți va ține vieața și sănătatea până când vei vedea cu ochii, scumpa Ta națiune liberă și fericită. Să trăești la mai mulți ani!

Adânc emoționat și cu lacrimi în ochi venerabilul Dr. Rațiu a mulțumit pentru această ovațiune, promițând solemn că până la cea din urmă răsufare va sta neclintit la locul unde îl va pune națiunea. După acestea convoiul s'a împrăștiat fără cea mai mică urmă de vre-un incident neplăcut. Organele poliției exmise pentru susținerea ordinii, au putut privi liniștite la cele întemplate, că toate le-a pus la cale și le-a condus în admirabilă ordine harnicul comitet arangiator.

SCRISORI.

Mult cinstite Dle Redactor!

Subscrișii locuitori ai comunei Asinip (com. Albei-Inferioare) venim a ne ruga de Domnia.-Voastră, pentru a ne da puțin loc în coloanele prețiosului „standard” „Foaia Poporului”, care fălăie cu o mândrie nespuse asupra întregului popor român; Pentru a vă arăta restul „examenului” ce s'a ținut cu pruncii și pruncele la școala noastră gr.-cat. în 18/30 Maiu a. c., adecă a treia zi de Sf. Rusalii, după ameazi dela oarele 2 până la 7.

Ca comisar a fost m. o. domn notar tractual Teodor Fodor, de față a fost o. domn Alexandru Gruția, directorul școlii dimpreună cu întreg coratoratul bis. școlastic, și o mulțime de săteni, toți s'erbătorește așteptam începerea examenului. După o cuvântare bine nimerită a m. o. domn comisar, s'a deschis examenul.

Aici apoi am văzut pe pacinicul și blândul domn învățător Ioan Horvat, care dimpreună cu pruncii și pruncele noastre, au cerut ajutorul cerescului „Părinte” zicând rugăciunea Domnului. După aceea s'a intonat cântarea „Veniți să ne închinăm”, și urmând ordinea studiilor prescrise de lege. Începându-se cu Catechismul, Istoria biblică etc., până în fine. Și printre răspunsurile pruncilor și pruncelor, care de care mai precise și totodată foarte bune, s'a cântat tot după terminarea alor câte două studii, câte o poezie, care se auzia cu o voce sonoră și nespuse de plăcută, din gurile pruncilor și pruncelor; încât părea că ne-am fost uitat de această lume de pe pământ. Terminându-se examenul cu studiile, s'a cântat poeziile: 1. „Hora Unirii”; 2. „Mult e dulce și frumoasă”; 3. „Școală, școală, măi, Române și 4. „Latină gintei”.

Urmând apoi declamarea poeziilor din partea elevilor, declamându-se o mulțime, dintre care nu putem trece cu vederea vre-o câteva a le aminti aici, anume: 1. poezia: „Rugăciunea pruncului bun, de I. Eliade, declamată de elevul Vasile Gruția; 2. „O panoramă în vis”,

de V. Alexandri, declamată de elevul Militon Macarie a lui George; 3. „Birocratul și Româna”, de A. Sever, declamată de elevul Leontie Gruția al lui Ioan; și 4. „Balcanul și Carpatul”, de V. Alexandri, declamată de elevul Dionisiu Moldovan al lui Nicolau.

Toate celelalte cât și acestea au fost declamate din partea elevilor cu un ton blând dar' foarte puternic, încât ne-a pus în uimire pe toți ascultătorii. Lacrimile de bucurie se vedeau curgând în șiroaie line pe obraji nostri, auzind atât acestea cât și răspunsurile de mai nainte; adecă lucruri despre care noi sătenii nici idei n'am avut și nu avem. După terminarea examenului, m. o. domn comisar a declarat examenul de închis cu finea anului școlastic 1892/93, arătându-și mulțumirea d.-sale față cu răspunsurile cele neașteptate din gurile elevilor și elevelor, și față cu bravul domn învățător. Ne-a pătruns adânc când a rostit m. o. domn comisar următoarele cuvinte: „Demult și în multe comune am stat de față mai la toate examenele ce s'au ținut în tractul protopopiatului nostru, dar' încă un astfel de examen peste așteptare satisfăcător nu am aflat nici într-o comună.

Deci, m. o. dle redactor! nu putem trece cu vederea fără a nu exprima o mulțumire ferbinte m. on. domn comisar, publicului ascultător, precum neobositului, prea pacinicului și zelosului domn învățător și zicem așa: Bunul Dumnezeu lungească-ți firul vieții d.-sale, că cu o tărie neînvingătoare se poată lucra pe această carieră spinoasă, dar' mult măreață, și pe viitor; căci ne este spre binele și fala neamului nostru român. De bunul Dumnezeu mulți învățători asemenea ca d.-sa, și încheiându-ne epistola zicem: Că fie-le de exemplu învățătorilor nostri români.

Sântem al mult onorat domniei voastre. Asinip, 19 Maiu st. v. 1893

Macarie Georgeiu, Simeon Cordea.
ascultător.

CRONICĂ.

D-na Paulina Lucaciu la Brașov.

Ni-se scrie din Brașov cu data 10/22 Iulie 1893: Azi am avut rara fericire a saluta între zidurile orașului nostru pe vrednica consoartă a iubitului nostru Dr. Vasile Lucaciu. Societatea românească din Brașov, mai ales femeile noastre i-au pregătit la gară o primire măreață. Buchete frumoase de flori cu panglici naționale s'au prezentat iubitei călătoare de fetițe și copilași. Doamna Lucaciu a mulțumit în puține cuvinte în numele damelor din Ungaria, și după-ce s'au făcut prezentările publicului, a plecat în oraș, însoțită de un lung șir de birje. Între dame am notat pe doamnele: Maria Popea, A. Lemeni, Teresa Oniț, Lucia Bologna, Maria Braniște, Stanca Iarca; M. Bărbucian, Aneta Burduoiu din Brăila, Mariți Burduoiu, Paraschiva Parnea, Sofia Spuderca, Susana Oltean ș. a.; domnișoarele Miți Popea, Miți Oniț, Lucia Popovici. Victoria Braniște, Miți Bărbucian ș. a. Doamna Lucaciu a fost însoțită de micul Vasile Lucaciu, care la umbra temniței tatălui seu a absolvat în Seghedin III. clasă elementară. Ni-s'au umplut ochii de lacrimi, când micul Vasile întrebă de câți ani e, a răspuns: La 3/15 Maiu am împlinit 8 ani. Înainte de ameazi s'au perondat apoi vizitele la doamna Lucaciu. După ameazi și-a continuat călătoria către București, unde merge spre a-și cerceta copilețele. Doamna Lucaciu e vrednică consoartă a soțului ei. Cu o pu-

tere superioară supoartă toate loviturile neîndurate, la care de ani de zile e expusă familia și credința în isbândă nici un moment n'o părăsește.

Lipitorile ovrești. Eată ce scrie un

ziar polonez despre modul tâlhăresc de a face „gheșefturi” al Jidanilor din *Galiția*: Israel Brod, proprietar de moșii și vinărsării în *Tysmeniciaui* lângă *Stanislavov*, vinde țeranilor spirit pe credit împrumutându-le și bani. Sticla cu vinars care costă 80 cr. le socotește 1 fl. Țeranul nu e silit să plătească nici un crucer bani peșini, în schimb însă trebuie să se lege ca pentru fiecare 10 cruceri de datorie va lucra o zi *Ovreului* Cine face dar' datorie de 10 fl., muncește 100 zile; dar' țeranul n'are pe an atâtea zile libere, ci numai 40. Atunci Jidanul Brod îl trage în judecată pentru călcarea contractului și cere despăgubire socotind pentru fiecare zi nelucrată 50 cr., așadar' pentru 50 zile 30 fl., plus cheltueli de proces. Judele mai întotdeauna ține în partea *Ovreului* și condamnă pe țerani, ear' Brod îl execuează, și vinde tot ce are afară de hainele ce tocmai are pe corp și datoria tot nu e încă stinsă. În această stare Brod oferă țeranului împăcarea și nu cere mai mult, decât ca pentru restul datoriei să muncească ear', socotind 10 cr. pe zi. Țeranul lucră din greu luând în aceeași vreme nouă „oale” de vinars pe credit. În modul acesta *Israel Brod* nu numai că are pământurile muncite de geaba, ci ține în ghiarele lui pe toți țeranii cu „datoria veche”, care din câțiva fiorini la început crește până la „nesfirșit”.

Holera. Se anunță din *Dej*, că acolo și în comunele din împrejurime s'au constatat numeroase cazuri de holera, dintre care mai multe cu sfârșit letal. Autoritățile au luat cele mai extinse măsuri de precauțiune.

Loc deschis.*)

Convocare.

Adunarea generală ordinară a „*Reuniunii femeilor române sëlăgene*” se concheamă pe **10 August a. c. la 10 oare a. m.** în opidul *Șomcuta-mare*.

La această adunare sânt invitați membrii reuniunii, precum și toți aceia, care se interesează de progresul cultural al femeii române.

Din ședința comitetului „*Reuniunii femeilor române sëlăgene*” ținută în *Șimleu* la 29 Iunie 1893.

Clara Maniu,
presidentă.

A. Cosma,
secretar.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a despărț. XVI. „*Selăgian-Chioran*” al „*Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român*” se concheamă pe **10 August st. n. a. c. la 10 oare a. m.** în opidul *Șomcuta-mare*.

La aceasta adunare sânt invitați membrii „*Asociațiunii transilvane*”, precum și toți aceia care se interesează de literatura română și cultura poporului român.

Din ședința comitetului desp. XVI. ținută în *Șimleu* la 29 Iunie 1893.

Atimpiu Barboloviciu, Dr. C. Maniu,
vierrul Silvaniei și dir. actuar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Reuniuni de credit rurale *)

Voind să vă vorbesc despre reuniuni de credit rurale, nu mă voi ocupa atât cu folosul lor, căci acela astăzi e recunoscut de toată lumea. D-Voastre mai cu seamă, care sunteți în mare parte negustori cuminte, nu trebuie să vă spun pe larg foloasele unei astfel de așezământ de credit. Mă voi ocupa mai mult cu forma, cu sistemul reuniunii, deoarece dela principiile, pe care se întemeiază o astfel de reuniune, atîrnă în mare parte înflorirea ei, folosul pentru membrii ei.

În special voesc să vă fac cunoscuți cu un sistem de reuniuni, care își câștigă tot mai mulți credincioși. Este sistemul lui F. W. Raiffeisen, primar într-o comună a țerii prusiene lângă Rin. Acest sistem străbate în toate țările Europei tot mai tare din cauza principiilor sănătoase și morale, care îi slujesc de temelie. Raiffeisen a fost cel dintâiu, care a introdus, așa zicînd un principiu moral mai înalt în tovărășiile de credit; el vede în tovarășie mai mult ca o întrunire simplă cu scop curat financiar; el voeste ca acele tovarășii să fie un mijloc pentru înaintarea peste tot a poporului dela țeară și pentru creșterea bunăstării lui.

Resultatele, la care s'a ajuns, justifică pe deplin așteptările. În decurs de mai 30 de ani, reuniunile întemeiate după sistemul Raiffeisen au avut rezultate binefăcătoare, care au fost recunoscute atât din partea publicului, cât și din partea mai multor stăpîniri.

Scopul tovarășiilor de credit este în prima linie a coperi trebuințele de credit ale membrilor. Dar' nu numai acesta are să le fie scopul. Ele țintesc a îmbunătăți relațiunile membrilor în privința morală și materială și a lua măsurile trebuincioase în direcțiunea aceasta.

Treapta, pe care stă agricultura la noi, este de jos. Lipsesc o cultivare rațională a pămîntului; lipsesc unelte, vite și c. l. și gunoiul se lasă să se strice neîntrebuințat; livezile sînt în stare proastă.

Alte izvoare de venituri nu cam sînt. Pomăritul d. p. nu se cultivă, nu doar' din lipsa de bani, căci capital mare nu trebuie, ci numai din nepăsare.

Torsul de lână și în și gătirea de pânză, fala femeii române, în multe locuri începe a fi scos prin pânza cea efină și rea a fabricii.

De altă parte dările publice și trebuințele casnice cresc, căci ori-cât de departe va fi un sat ascuus în văi și dealuri, totuși cercul trebuințelor crește, devenind la cunoștința multor lucruri până acî necunoscute.

*) Vorbire ținută de dl Dr. Aurel Brote cu privilegiul unei adunări agricole în Poplaca, în 1891.

La toate acestea mai vine rēul cel mai mare: cămătăria. Ca lipitorile se acață cămătării de țeranul neștiitor, folosind neștiința lui spre a-l scoate cu încetul din moșioară. O familie după alta se nimește, nerēmîndu-i alta decît băta și traista, cu care ia lumea în cap.

Bunăstarea poporațiunii sătene este atât pentru stat, cât și pentru întreaga societate o treabă din cele mai însemnate și guverne luminate se și ocupă înadins cu ridicarea poporului sătean.

Ca un mijloc pentru delăturarea rēului s'au recomandat instituttele de bani publice. Deși ele sînt de mare folos, mai cu seamă pentru îndestulirea creditului real, totuși nu pot să aducă ajutorul trebuincios. Odată ele sînt de multe ori prea depărtate, pentru-ca să fie căutate pentru a depune sume mici de bani cu creștere. Până ajunge săteanul să depună sume mici, el cheltuește pe alte locuri de multe ori nefolositoare. De altă parte câștigarea de împrumuturi e împreună cu multe greutăți și cu pierdere de timp. Nu numai aceasta. Împrumuttele pe cambii, cum se obișnuiește la noi în țeară, sînt pentru țerani primejdioase și derăpănătoare. Cu ușurătate își câștigă chizeși pentru cambiu (vexel), pentru-că chizeșii în cele mai multe cazuri nu cunosc însemnătatea subscrierii lor. Împrumutătorul e aplecat de multe ori a împrumuta sume mai mari decît are poate trebuință. Când vine terminul de plătire și-a uitat ziua terminului, sau n'a putut vinde lucrul, din care avuse de gînd să facă suma împrumutată, ear' cambiul i-se protestează. Cheltuielile sînt făcute, și dacă una sau altă împrejurare îl împedecă a plăti cambiul și se fac pași judecătorești în contra lui, câștigul, care crezuse că-l va face, a trecut, ba în multe cazuri urmările subscrierii cambiului sînt începutul sărăciei sale.

Banii singuri deci nu vor fi în stare a delătura toate relele. Dacă s'ar împărți milioane între poporațiunea dela țeară, nu numai că nu s'ar face mai bine, ci rēul s'ar mări. Banii în curînd ar fi în mîna cămătarilor și a bancherilor.

Este de lipsă înainte de toate, ca poporul însuși să cunoască trebuințele sale și să se pună stavilă relelor. Poporul însuși trebuie să-și ajute. Singuraticii, se înțelege, nu vor fi în stare să facă mult. Ce însă singuraticului nu-i e cu putință, se poate ajunge prin puteri unite.

Înainte de toate trebuie considerată trebuința de credit, procurarea de bani, care sînt de lipsă pentru o economie mai întinsă. Credit află locuitorii unei comune ușor, dacă se vor uni. Cu procurarea banilor însă nu e destul. E mai de lipsă a întrebuița banii cu folos spre ridicarea economiei și a producțiunii, nu însă pentru cheltuieli netrebnice. Instrua-

rea în privința aceasta e tocmai așa de însemnată, ba poate mai însemnată, ca procurarea banilor. Reuniuni agricole, casine și c. l., care există la poporațiunii de altă naționalitate, au lucrat mult în privința aceasta. Noi nu ne putem lăuda, că avem multe astfel de reuniuni și deabia acum s'a făcut începutul cu una. Cât ar pute lucra deci reuniunile de împrumuturi în direcțiunea aceasta se vede. Fără un aparat mare, adunările reuniunilor vor pute forma totodată și tovarășii agricole locale. Ele posed însă diferit de cele numite întâiu și mijloacele bănești de a duce în deplinire îmbunătățirile și cumpărările. Se pot fotocmi îmbunătățiri de tot soiul, plantațiuni și c. l., sau se pot fotocmi fel de fel de meserii casnice etc. Membrii reuniunii, locuind de regulă toți într'o comună, se pot aduna ușor și se pot înțelege asupra lucrurilor, care sînt tocmai la rînd.

După acestea nu poate să încapă în doeaală, că reuniunile de credit, care se razimă pe ajutorul propriu, pot să aducă pentru poporațiunea dela sate multe bunătați atât în privința morală cât și materială.

Dr. A. Brote.

(Va urma).

Uscarea poamelor.

Poamele uscate cum trebuie se pot păstra cu anii în stare neștirbită și se pot trimite în depărtări ori cât de mari. Ele alcătuesc o mîncare foarte sănătoasă și un ram comercial de frunte. Uscarea poamelor este adese singurul mijloc pentru de a pute vinde cu dobîndă prisosul unui cules îmbelșugat.

Povețele de urmat când cu uscarea poamelor se întemeiază pe îndegetările de mai jos.

Culesul se se facă cu îngrijire, alegînd pentru uscat poamele sănătoase deajuns dezvoltate și dînd la o parte poamele necoapte, aluătuose, vermănoase sau încâtva putrede. O cerință neapărată este curățenia cea mai mare; poamele, care s'ar fi murdărit cu prilejul culesului sau după cules, trebuie șterse cu o pânzătură umedă și curată. Poamele cu miez cam virtos și acriu sînt de regulă mai potrivite la uscat decît soiurile foarte mustoase și dulci.

Merele se curăță de pelița sau coaja de deasupra, apoi se taie în câte 4—6 bucăți (felii, fălii) cât mai deopotrivă, scobind și dînd la o parte căsuliile cu simburi, numite și coceni. Perele încă se taie în bucăți, însă se pot pune la uscat cu coaje și coceni cu tot; merele și perele mai mărunte se uscă de regulă întregi cum sînt. Gutuile se gătesc asemenea merelor. Coaja se curăță cu un cuțit de poame cu tăișul de os sau de corn. Cuțitele cu tăiș de fer sau de oțel au scăderea, că petează și înegresc miezul poamelor. Neasămănat mai spornică este

curățitoarea, un fel de strungă mică cu rotile. Coceni se scot tăind mai întâiu poamele în bucăți sau aplicând *scobitoarea de coceni*.

Dintre *prune* se recomandă mai ales soiurile târzii, a căror simbură se desfac de miez cu înlesnire. Culesul se amâne până-ce miezul e rescopt și codițele încep a se sbîrcli. După cules, prunele se păstrează în straturi subțiri la un loc aeris și cald, ear' nu grămădite în pivniți umede. *Cireșele și vișinele* menite pentru uscat se culeg cu codițe cu tot și se păstrează întocmai prunelor.

Astfel ar trebui să se urmeze, ear' nu cum fac țeranii noștri, care pun la uscat poame adese neocapte, vermănoase și murdărite.

Uscarea poamelor se poate îndeplini la aer în fața soarelui sau în sobe (cupatoare) de fer, în cuptorul de pâne sau în uscătoare anume făcute spre acest scop.

Uscarea *la soare* este o purcedere, care nu se poate aplica decât la poamele vetriche. Începutul se face înșirând feliile (făliile) de mere și pere cu ajutorul unui ac mare de-alungul mai multor ațe tari, care se expun apoi soarelui și vânturilor la un loc scutit de ploii, d. p. sub streșina casii. După un timp oare-care, ațele se întorc cu dosul spre razele soarelui, rărind feliile prea grămădite, ca astfel aerul și căldura să poată străbate pretutindenea. Feliile, care nu s'ar fi uscat îndeplin din pricina timpului umed se vor usca mai departe în cuptorul de pâne. *Cireșele și vișinele* trebuie înșirate lungă olaltă pe pânzături sau scânduri curate. Uscarea la soare este o purcedere efină, dar' împreunată cu multe neajunsuri.

În *cuptorul de pâne* uscatul se poate face mult mai repede și mai bine ca la soare. Poamele mai prețioase și îndeosebi merele și perele curățite de coaje și tăiate felii trebuie așezate pe gratii (grădele), lungi de nuele, parte ca să nu se murdărească parte ca aerul și căldura se poată răsbate de toate părțile; gratiile se înșiră lungă olaltă pe câte două scândurele (lați) sau araci obli. Poamele mici și mai de rînd se pot usca și deadreptul pe vatra (aria) cuptorului de pâne. Merele și perele se expun la început unei călduri de vre-o 90° Celsius, astupând ușa și gaura cuptorului și lăsându-le să se coacă și să fearbă în aburii lor; după câteva oare, ele se scot afară la răcoare, apoi se introduc din nou în cuptor, destupând gaura ca să ese aburii și scăzând căldura până la 60° C. Din contră, prunele se expun la început unei călduri de 60° C. și se poartă grije, ca aburii să aibă pe unde eși afară; după-ce se introduc din nou în cuptor, se urcă căldura încetul cu încetul până la vre-o 90° C. și se împedecă cu desevirșire eșirea aburilor. Dacă căldura ce rămâne după scoaterea pâinii nu ar fi de ajuns, atunci

încălzim cuptorul din nou, fie că facem foc înlăuntru, fie lungă gura astupată a cuptorului. *Cireșele și vișinele* se uscă în cuptor întocmai ca și prunele; uscatul lor ține vre-o două oare.

Uscătoarele sînt un fel de armare sau dulapuri anume făcute pentru uscarea poamelor. Uscătoarele întrebuințate astăzi se deosebesc foarte tare între sine, atât ce privește mărimea și forma, cât și întocmirea dinlăuntru. Drept uscătoare servește la noi leasa (slonița, cloșnița, coșerul) de poame, un fel de cuptor acoperit cu o gratie (leasă, coș) de nuele, unde însă poamele mai mult se afumă și se amăresc decât se uscă. Și lucru hotărit: pe cât timp nu vom ști să producem poame uscate mai bune și mai frumoase, zadarnice vor rămâne toate încercările de a vedea pe țeranii noștri vînzînd cu profit și trimițînd aiurea poame uscate.

Să introducem dar' și noi o uscătoare cât de cât mai potrivită. În lipsa unei uscătoare anume, ne-am putea ajuta cu un cuptoraș de zid, cuprinzînd o tablă de bleu (bleh, tinichea) așa ca fumul să nu poată răsbate la poame. La o mică depărtare deasupra tablei se așează două sau trei gratii (lese) de nuele, pe care se așează poamele. Amîndouă despărțimintele ar trebui înzestrate cu câte o ușe nu prea mică de bleu sau măcar de lut ars; în partea dinapoi a cuptorașului se află un horn (coș) mic pe seama fumului. Cuptorașele astfel întocmite intrunesc aproape toate cerințele dorite. Pe lungă că sînt ieftine, spornice și trainice, ele se deosebesc prin aceea, că fumul nu are pe unde răsbate la poame, că păstrează căldura timp îndelungat, că prin urmare cer lemne puține și că uscatul se poate face cu înlesnire neasemănat mai mare decât pe lesele îndatinate.

După o purcedere mai nouă, poamele se introduc mai întâiu într'o baie de aburi (vapor). Această baie se pregătește ferbînd puțină apă într'o căldare (ceaun) mare și curată. Pe fundul căldării se așează un pirosteu sau doi butucei de lemn și apoi o corfă de nuele, în care se află poamele; apa se nu ajungă până la poame. Eșirea aburilor se împedecă așa, că îmblojim coperemîntul (capacul) căldării cu un înveliș de cărpe umede. După vre-o 8—12 minute, poamele sînt ferte și moi deajuns, încât se pot străpunge cu un paiu. Acum se scot din căldare și se svîntă câteva oare la soare, apoi se pun la uscat, în cuptor sau în uscătoare. Poamele astfel pregătite se uscă mult mai în grabă, căpătînd o culoare (față), frumoasă și gust plăcut.

După o a treia purcedere, îndatinată mai ales în Franția, merele, perele și gutuile (gutăile) se curăță de coaje și de coceni, apoi se presară cu puțin zahăr mărunt și se așează în uscătoare sau în cuptor pe gratii de nuele. Uscarea se

face cu încetul, așa ca zahărul să nu se topească. După un timp oare-care, poamele se scot afară, se întorc pe cealaltă parte, se presară din nou cu zahăr și se reașează apoi în cuptor, unde rămân până-ce s'au uscat cu desevirșire. Cu chipul acesta, poamele se fac foarte gustoase și căpătă o față neobicinuită.

Pentru a dobîndi o mîncare aevă minunată, prunele se opăresc mai întâiu în apă ferbinte, apoi se desbracă de pelița de deasupra, scoțînd simburii prin apăsare; în sfîrșit se uscă în chipul arătat.

Poamele uscate cum trebuie se pot păstra câte 5—6 ani în stare bună, așezate fiind în săculețe sau în coșuri (corfe) la un loc uscat și aeris.

Povețele premergătoare sînt scoase din cartea „Pomăritul“, întocmită de D. Comșa.

Gărgărițele de bucate și stîrpirea lor.

Gărgărițele de bucate sînt de două neamuri: negre și albe. Gărgărițele negre iernează în crepăturile grănarelor și coșurilor de bucate. Deodată cu căldura în primăvară, ele se ivesc și rod grăunțele, în care femeiușa depune câte un ou. Nu trece mult și ouăle dau naștere la strepezi (vermuleți), care și ei rod făina cuprinsă în grăunțe, și după un timp oare-care ei se preschimbă în gărgărițe. De când cu ouatul și până să se ivească nouăle gărgărițe, care în curînd s'apucă de ouat, abia trec 6 săptămâni. Ne mai avînd ce roade, gărgărițele părăsesc grănul și sboară grămadă cu rămășițele tărătoase cu tot.

Prin Maiu sau Iunie se ivesc fluturii gărgărițelor albe. Ei se împărechează cât ce s'au ivit și apoi bărbătușii mor, ear' femeiușele ouă în curs de 2 săptămâni, mai ales în grăunțele de seacă. Din ouă es niște omide mici, care ciuruesc grăunțele cruciș și curmeziș. Peste noapte omidele se urcă deasupra grăunțelor, unde torc un fel de păienginiș, alcătuit din numeroase firicele surii-albe. Pe la sfîrșitul lui August, aceste omide părăsesc grăunțele și iernează în crepăturile bănelor și altor lemne. Primăvara, în ajunul căldurii, ele se preschimbă în păpuși și apoi în fluturei.

Lăsate fiind în grija sortii, gărgărițele, negre sau albe, pustiesc grănare întregi de bucate și dela o vreme se înmulțesc așa, că întimpinăm mari greutăți voinde a le stîrpi cu desevirșire.

În scopul de a preîntimpina incuibarea gărgărițelor se recomandă mai multe mijloace. Cea dintăiu și mai neapărată cerință este înzestrarea grăunțelor cu aer și lumină din greu. Drept-aceea, bucatele se vor păstra într'un local luminos și cât mai expus aerului și vîntului. Cel mai sigur mijloc este să punem grăunțele proaspete adese-ori în mișcare, fie că le întorcem cu lopata, fie că le trecem prin

ciur. Un alt mijloc este să ținem localul și coșurile în curățenie deplină, măturând praful (pulberea) și înlăturând atât gozurile murdare cât și grăunțele foarte vechi. Grăunțele atinse de gărgărițe trebuie date la vite sau prăjite în cuptorul de pâine și apoi măcinate. În ajunul iernii, bârnele și toate celelalte lemne bănuite se vor spoii sau unge cu „accid de carbol“, ear' crepăturile și găurile se vor astupa cu păcură sau cu aluat pregătit din făină de ghips, apă și oleiu de rapiță.

Adăpatul albinelor.

Albinele au trebuință de apă multă, una spre a-și stămpăra setea, alta și mai ales la pregătirea cirului nutritor. Vara după ploii domoale adese vedem albinele sugând cu lăcomie și ducând acasă picăturile de pe flori și frunze. Deasemenea le vedem cărând picăturile de rouă. În lipsa de ploi și de rouă firește că nu le rămâne decât să-și cerce norocul în bălți, părae sau alte ape, unde foarte multe se înecă. Acest neajuns păgubitor se poate întimpina așa că ținem în vecinătatea stupinei, la un loc adăpostit și luminos, vre-o două vase lătărețe cu apă și mușchiu verde și spălat frumos, care servește albinelor drept proptea sigură. Apa se reînnoiește de câte-ori cere trebuința. Când și când se adaogă câte o lingură de sare.

Văpsirea coșurilor.

Coșuri împletite se pot văpsi precum urmează. Voind a da coșurilor o față *cenușie*, avem să urmăim astfel: Se iau 56 decagrame de „*bichromat de potaș*“ și se ferb cu 12 litre de apă, până se topește îndeplin. După aceea se ung coșurile cu această fluiditate *ferbinte* și se lasă să se usuce la aer. În sfârșit se ung cu un *lac cenușu spirțuos*. Coșurile capătă o culoare foarte frumoasă *cenușie*.

Tot în modul acesta se pot văpsi coșurile și *cafiniu-roșiatic*, cu deosebire însă, că după-ce se văpsesc, trebuie puse să se usuce la soare. Este neapărat ca să fie expuse în fața soarelui fără întrerupere; altcum ar rămâne unele părți mai roșii și altele mai *cenușii*.

Napii tomnatici de nutreț.

În urma atâtor ploii, de care a fost bântuită țeara noastră în anul de față, aproape toate riurile și pâraiele au părăsit alvia lor, înămolind mulțime de pământuri. Din pricina umezelii nesfârșite, o mare parte din locurile sămănite cu cucuruz (păpușoiu, mălaiu) au rămas pustii, săpatul fiind prea anevoios și pe alocurea cu neputință.

Cei mai mulți economi nu s'au apucat nici acum să are și să samene din nou asemenea pământuri, fie din temere că e

prea târziu, fie că umezeala nu li-a îngăduit. Se află totuși o plantă de nutreț, care isbutește îndeplin chiar și sămănată fiind pela sfârșitul lui Iulie. Această plantă este cunoscută sub numirea de napi (sfecle) tomnatici sau englezești, a căror prăsire și cultură mai departe seamănă cu a napilor de nutreț obișnuiți. Sfătuim dar' pe care îi privește să are din nou sămănaturile primejduite și să prăsească napi tomnatici care, deși sămănați acum într'un târziu, înaintează de minune și produc nutreț foarte bun și mult.

Lecuirea copitelor crepate.

Un mijloc nimerit, contra copitelor crepate este următorul: Se ia miere și tot atâta ceară galbină și se pun la foc, însă numai atât timp, ca să se poată topi și amesteca bine. Cu o perie moale (pământuf) se unge apoi copita, care mai întâiu se spală bine cu apă caldă deasupra și dedesupt și în toate crepăturile. Întrebuințând mai de multe-ori acest leac, care totdeauna înainte de a fi folosit, trebuie puțin încălzit, ca să poată fi uns. Crepăturile se perd și copita așa zicând se reînnoiește, așa că la potcovit nu mai creapă.

Imprietenirea vitelor băteușe.

Când cumpărăm vite străine și când mutăm vitele în grajd dela locul lor, mai totdeauna să iau la bătaie, așa încât cele mai slabe, nici că pot să ajungă la nutreț. Aceasta se poate ușor încunjura, spălând cu spirt grumazii și capul vitei mai slabe. Dacă această spălare se va face pe timpul, când vitele se pot amirosa și linge, în scurt timp toată dușmănia dintre ele pier.

Care pânză de in cuprinde bumbac?

Pentru a știrici, dacă cuprinde bumbac sau ba, ținem pânză în preajma unei luminări aprinse; firele de bumbac se ved a fi cu totul deopotrivă în toată lungimea lor, în vreme ce firele de in nu au aceeași grosime. Un alt mijloc este să scoatem câteva fire și să le rupem smuncind: firele de bumbac se încrețesc împrăștiindu-se, car' cele de in rămân întinse.

Ingrășarea rațelor.

În deosebire de găște, care adese se supun la îndopatul atât de crud cu de-a sila, rațele de ingrașat ar trebui ținute la un loc curat și aeris, unde li-se dă de mâncare din greu, apă însă numai pentru beut. Drept nutreț potrivit servește cucuruzul (păpușoiul) fert și făina de ovės, hrișcă (hirișcă) sau de orz în amestec cu lapte. Cu chipul acesta, rațele se ingrașe bine în timp de 15 zile cel mult.

Trăinicia lemnului.

În urma mai multor cercetări s'a adevărit, că parii de brad tăiați în Decembrie în pământ 16 ani, din contră, parii tăiați în Februarie (Faur) abia în jumătate atâta. Prin o doagă de stejar (gorun), tăiat în Decembrie, apa nu străbate de fel; prin doagele de stejar tăiat în Februarie a străbătut după 48 de oare, ear' prin ale stejarului doborât în Martie după abia 2 oare. Vinul ținut în buți de stejar tăiat în Decembrie a scăzut în cursul unui an cu 2 litre, ear' vinul din buțile de stejar din Februarie cu 11 litre. Așadar' timpul cel mai priincios de a tăia br zii și stejarii este luna lui Decembrie.

Tamăduirea vitelor umflate.

După-cum se știe, prin măncarea de trifoiu sau luțernă verde în cătățimi mari vitele se umflă peste măsură și une-ori plensesc. În scopul desumflării s'au aplicat și se aplică mijloace câte și mai câte. Mai presus de toate celelalte pare a fi un ou de găină, care se găurește la amândouă capetele. Albușul deșertat se înlocuește prin oleiu (uleiu, oloiu) de terpentin, apoi se astupă găurelele cu miez de pâine. Oul astfel pregătit se viră înspre fundul gurii așa ca vita să-l înghită întreg cum este. Nu trece mult și vita se desumflă, mai ales dacă într'aceea se apasă domol flămânzarea stângă și silim vita să alerge încoace și încolo.

Știri economice.

Vița „Risling“. Vița de viie, cunoscută sub această numire, produce vin mai pesus de toate celelalte soiuri de vițe. Vinurile vestite de Ren se scot în cea mai mare parte din strugurii acestei vițe nobile. În Ungaria soiul Risling se răspândește tot mai tare. Chiar și în Ardeal vedem cultivându-se această viță în măsura din ce în ce mai mare. Va fi deci bine venită o expunere asupra condițiilor firești, în care ar trebui pusă vița Risling.

În ținuturi foarte calde din fața soarelui, vița Risling produce struguri puțini, dar' minunați; în ținuturi puțin priincioase sau în ani răi ne pomenim de regulă cu struguri peloși și săraci în must, care și el este cam apăsos și acru. Pentru Risling vom alege deci locurile cele mai bune, unde calitatea recoltei va înlocui cu prisos aceea ce lipsește din cătățime. Într'un pământ foarte mănos, vița Risling rodește cu imbelșugare în aproape fiecare an; dacă însă poziția viiei nu este favorabilă, atunci strugurii n'au cum se coace de ajuns și urmarea este vin mult, dar' acru și puțin gustos. În Ardeal vița Risling se cultivă nu atât pentru calitate, ci mai virtos pentru a scoate vin mult, care firește nu e acătărea.

În pământul nēsipos, vița Risling produce vin de un gust și miros mai puțin plăcut ca în pământurile bogate în lut.

Vița Risling începe să înverzească mai târziu decât soiurile noastre; de aceea, ea este mai puțin expusă răcelilor și brumei din primăvară. Strugurii au un învăliș gros și tare și astfel neajunsurile temperaturii le cășunează puțină stricăciune.

Oprirea exportului de nutreț. De un timp încoace, o mulțime de agenți străini cutreeră țeara noastră în lungul și latul cumpărând tot nutrețul ce găsec. Fiind și fără de aceea mare lipsă de nutrețuri în țeara noastră, aceasta a simțit mare teamă la economi, că nu vor mai ave ce da la vite și astfel comitatul Hont a adresat o rugare ministrului de agricultură, cerând, ca să oprească exportul nutrețului. După-cum se anunță din Budapesta, într'o consfătuire ministerială s'a luat hotărârea ca deocamdată să se oprească exportul fânului ca după seceriș să se oprească și exportul celorlalte soiuri de nutrețuri. Porunca pentru oprire nu s'a dat încă, dar aceasta va urma în câteva zile. Deodată cu publicarea poruncii de oprire nimăru nu-i mai e permis a duce din țeară nutrețuri.

După-cum cetim în foile din România, fiindcă și acolo e mare lipsă de nutrețuri, guvernul român a făcut și el asemenea celui unguresc, oprind exportul de nutrețuri.

Șese băieți sănătoși, bine desvoltați, de 15—16 ani, se pot aplica numai de cât ca învățăcei pe timp de 2 ani, cu toate întreținerea, în cea mai mare fabrică din țeară. Se cere școala primară. Cei cu 1 ori 2 clase gimnasiale, ori reale se vor preferi. Condițiuni foarte favorabile. Tinerii își pot crea un viitor sigur și rentabil. Doritorii să se adreseze subsemnatului în termenul cel mai scurt și le voi da informațiunile de lipsă. *N. P. Petrescu*, presidentul Asociațiunii pentru sprijinul învățăceilor și sod. rom. în Brașov.

Secerișul în țeara noastră. De câteva zile secerișul e în toiul lui. Resultatul, după știrile ce sosesc din diferite părți ale țerii, e mulțumitor. Grâul a rămas cu puțin înapoia anului trecut. Sécara dă mai puțin ca în anul trecut, dar' cu atât mai bună e calitatea. Orzul dă mai tot atât, ovėsul ceva mai puțin. Dacă nu ar fi venit ploile din urmă, secerișul prin cele mai multe părți ar fi deja terminat.

Statistica pagubelor în România. Biuroul statistic român a publicat numărul întâmplărilor păgubitoare în cele dintâi 6 luni ale anului 1892.

S'au întâmplat în țeara întreagă: 425 incedii (focuri); 304 casuri de grindină (peatră), 198 furtuni cu ploi; 83 trăsnete, 32 casuri de stricăciuni prin insecte; 93 incedii (inundații) și 24 alte întâmplări păgubitoare. Din pricina întâmplărilor amintite au suferit: 393.749 pomi roditori, 1235 hectare grădini, 330 hectare păduri, 3500 hectare vii, 657 vite. Întreruperi de comunicație au fost 52. De moarte silnică au murit 34 bărbați, 9 femei și 8 copii. Totalul pagubelor se urcă la suma de 5,047.909 lei și se împarte astfel: În Ianuarie 57.441 lei, Februarie 58.339 lei, Martie 392.169 lei, Apr. 322.119 lei, Mai 1,696.789 lei, și în Iunie 2,520.052 lei. De unde urmează, că cele mai mari pagube au fost în Aprilie, Mai și Iunie. Viile atinse prin filoxeră și apoi nimicite nu sunt cuprinse în suma de mai sus.

Starea grânelor în Rusia. Din Petropole, capitala Rusiei, se vestește, că grânele s'au îmbunătățit în mod simțitor dela 1 Iunie încoace în 604 ținuturi. Grâul văratic e minunat în 386 ținuturi, îndestulitor în 159, mijlociu în 22, rău în 7, necunoscut în 22. Grâul toamnătic este minunat în 327 ținuturi, îndestulitor în 191, mijlociu în 59, rău în 12 și necunoscut în 15.

Tîrg de țeară în Nocrich. Ministrul reg. ung. de comerț a încuviințat deunăzi cererea de a ține în comuna *Nocrich*, comitatul Sibiului, *tîrgul de țeară* la 3 Febr. în fiecare an, ear' în cele două zile premergătoare tîrg de vite.

Cum trebuie nutrite vitele în timpul verii. Dacă cineva vrea ca nutrirea vitelor să fie cum se cade, trebuie să le dăm nutreț nu numai mult și hrănitor, dar' și la timp. O nutrire neregulată se poate foarte ușor întâmpla vara ca și iarna. Cel mai bun nutreț vara e trifoiul și alte ierburi în timpul înfloririi. Din ce merg mai spre coacere, scade și puterea nutritoare a acestor plante. Pentru vitele de lapte cel mai bun nutreț sînt lucerna, trifoiul și alte soiuri de plante tinere. Acestea ajută mult la înmulțirea laptelui. Trebuie deci economul să fie provăzut din deajuns cu astfel de nutrețuri, sau dacă nu s'ajute făcînd amestecătură de nutrețuri uscate cu nutrețuri hrănitoare. Această cale, firește, e cea mai scumpă, dar' care trebuie urmată vara aceasta, când crește foarte puțin nutreț verde, dacă vrem ca să nutrim vitele cu folos. Nutreț vechiu amestecat cu paie nu dă hrană destulă, ci în cazul acesta trebuie dat zilnic $1\frac{1}{2}$ până la 2 chil. de trifoiu, fână de urez sau turtă. În vara aceasta și nutrețul verde trebuie tocat ca să nu se strice și să se amestece cu puține paie deasemeni tocate. Cucuruz verde, amestecat cu alte plante hrănitoare, încă e bun de dat la vite. În felul acesta economul ese de cinci-ori mai lesne decât dacă ar da tot fân la vite, care e foarte scump. De aceea să se înceapă din vreme a se da la vite nutreț hrănitor și economii să se îngrijească și pentru timpul iernii de astfel de nutrețuri, deoarece-ce prețul nutrețului crește pe zi ce merge.

După ce se cunoaște vaca bună de lapte? Trupul trebuie să fie prelung, picioarele scurte; pelea trebuie să fie fină și molatecă, părul scurt și luciu, capul îngust și ușor, urechia străvezie și în pele fină, ochiul vioiu, genele pleșuve, coarnele slabe și ușoare, grumazii înguști și lungi, spinarea dreaptă, coada subțire și lungă, pieptul lat și adînc, pofta de mîncare și mistuirea bună, fără însă a se îngrășa tare. Ugerul să fie mare și adînc, partea laptelui să fie lată și acoperită cu păr moale; dungile trebuie să fie mari, groase, dar' nu prea tare, mlădios, fără negei. Vinele dela uger să fie multe și resfirate.

Vîrsta fetelor de măritat. Dacă este să aflăm vîrsta fetelor de măritat, purcedem astfel: Zicem fetei să scrie numărul lunii, în care s'a fost născut. Acest număr se multiplică cu 2, apoi se adaogă 5 și suma se multiplică cu 50. În sfîrșit se adaogă vîrsta, subtrăgînd 365 și adaogînd după aceea 115. Acum se întrebă fata, ce număr a dobîndit. Cele două cifre (semne) aflătoare la dreapta arată întocmai vîrsta, ear' cifra din stînga arată, în a cătea lună s'a fost născut. Dacă d. p. suma ar fi 822, atunci fata e de 22 ani și s'a născut în a 8 lună, adică în August. Cine nu crede, facă o cercare și hotărît că socoteala isbutește.

Un dar prețios. Cu prilejul încoronării sale, regele Georg III. din Anglia a primit un dar ieftin, care învrednicit a fost de cea mai înaltă cinste. Vorba este de o cămașă plăsmuită de o femeie cu numele Catarina

Culbertson, care din naștere avea drept mîni două ciompuri fără degete. Ea a învățat totuși măiestria torsului și după trudă crâncenă de doi ani isprăvisse tortul de lipsă pentru o țesătură subțirică de in, pe care a înălbit-o ea însăși. Vestea despre cum se plăsmuise cămașa a străbătut la urechile regelui, care a trimis nefericitei femei o sumă însemnată de bani și a purtat cămașa cu prilejul încoronării.

Secerișul în România. Foile din România scriu: Secerișul grânelor a început săptămîna aceasta în județul Tutova cu mare activitate, favorizat fiind de un timp foarte bun, e nădejde că săptămîna viitoare se va ave în piața Bărladului pîne nouă, a cărei calitate se asigură a fi excelentă.

Probarea vinului. Eată un mijloc foarte lesnicios pentru cei care voesc să afle dacă vinul pe care l-au cumpărat e curat, sau dacă e amestecat: Luați un ou crud și-l puneți în vin, dacă oul plutește, vinul e bun, ear' de se cufundă, atunci vă puteți încredința, că e falsificat.

Sămănăturile în Sêrbia. După rapoartele primite de ministrul sêrbesc al agriculturii până la 22 Iunie, starea sămănăturilor din Sêrbia este următoarea: Sămănăturile de iarnă și de primăvară, avînd căldură și umezeală, de ajuns, s'au îndreptat și se așteaptă o recoltă bună. Orzul toamnătic s'a secerat în mare parte și a dat roade bune. Cucuruzul (păpușoiul, mălaiul) e frumos. Viile sînt deasemenea în stare minunată. Prune sînt pe alocurea foarte multe, ear' în alte locuri au fost primejduite de insecte.

Ce trebuie făcut dacă calul urinează (lasă apă) des și puțin? În cazul acesta să nu se dea calului nutreț care îl iritează. Mai bine e să se dea nutreț, bun, ca fân bun, fână de in; bine e mai departe, ca la adăpat să se pună puțin oțet în apă. A se lăsa sînge, cum fac cei mai mulți, nu e tocmai bine. Calul trebuie scutit și contra frigului.

Ghinda ca nutreț pentru porci. Economii nostri știu cu toții, că porcii mîncă bucuroși ghinda și se îngrășe tare de ea, dacă aceasta li-se dă în legătură cu alte nutrețuri; prin aceasta slînina se face mai tare și mai îndesată, capetă un gust foarte bun și se poate păstra timp mai îndelungat. Ghinda nu trebuie dată însă în cătățimi mari; $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ chilo pe zi ajunge la un porc.

Hîrtie din trestie. Din Petropole, capitala Rusiei se scrie, că după cercări îndelungate, directorul unei fabrici de hîrtie din Astrahan, *Lunganovski*, a descoperit taina de a face hîrtie din trestie. Această descoperire, așa se dă cu socoteala, va produce mari schimbări în plăsmuirea hîrtiei.

Poporația Bulgariei. Prin cea din urmă numărătoare a poporului s'a adevărit, că Bulgaria în 1892 era locuită de 3,305.458 suflete. Numărătoarea din 1888 arătase 3,154.371 suflete. Creșterea este prin urmare de 251.087 în cinci ani sau 4.07 la sută.

Tirgurile din săptămâna viitoare.

Luni, 19 Iulie: Telegdi-Baton, Papoț.
 Marți, 20 Iulie: Basna, Cluj, Micloșvar, Mociu, Sereda-Murășului, Porumbacul de-sus, Sângeorgiu, Terebeș, Egerhat, Sipret, Vaida-Recea.
 Joi, 22 Iulie: Deva.
 Sâmbătă, 24 Iulie: Măghieruș, Băiuța.

Pretul mărfurilor.

Plaja din Sibiu. Dela 15 Iulie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.20 până 5.80, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.30 până 4.90, secară 70 până 74 chilo fl. 3.40 până 3.80, orz 62 până 66 chilo fl. 2.80 până 3.00, ovės 42 până 48 chilo fl. 2.40 până 2.90, cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.60 până 4.—, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60 sēmēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.50, mazăre 76 până 80 chilo fl. 4.— până 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fasole 70 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de pasat grâu 100 chilo fl. 16.40 până 16.80, făină nr. 1 fl. 15.80, făină nr. 2 fl. 14.80, făină nr. 5 fl. 12.— slănină 100 chilo fl. 52.— până 56.—, unsoare de porc 100 chilo fl. 28.— până 30.—, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de sēu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30, fēn 100 chilo fl. 1.60 până 2.—, cânepă fl. 32.— până 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.— până 3.50, spirit p. 100 L. % 54— până 57 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de vițel 48 până 56 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec 31.— până 32 cr., ouș 10 cu 18 până 2 cr.

Plaja din Făgăraș, 15 Iulie v. Grâu hectolitru fl. 5.40 până 5.80; grâu mestecat fl. 4.20 până 4.80 secară fl. 3.30 până fl. 3.70; orz fl. 3.— până fl. 3.50 ovės fl. 1.90 până fl. 2.10; cucuruz fl. 3.20 până fl. 3.60; mazăre fl. 5.— până fl. 6.— fasole fl. 4.— până fl. 5.—; linte fl. 8.— până fl. 9.—; sēmēnță de cânepă fl. 5.— până fl. 6.— sēmēnță de in fl. 6.— 7.—; cartofi fl. 1.40 până 1.60; mălaiu fl. 8.— până fl. 9.—; sēu brut 100 chilo fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sēu urnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 100 chl. fl. 65.— până fl. 66.—; slănină 100 chilo fl. 52 până fl. 60.—; săpun 100 buc. fl. 22.— fl. 26.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 1.80 până fl. 2.— carne de vită chilo 48 cr.; carnea de vițel 44 până 50 cr., carnea de porc 40.— până —; carnea de miel 32 până —; ouș 6 cu 10 cr

Plaja din Mediaș, 15 Iulie v. Grâu frumos hectolitru fl. 5.50 până fl. 5.75, grâu mestecat fl. 4.50 până fl. 5.—, secară fl. 3.50 până fl. 4.—, cucuruz fl. 50 până fl. 3.75, ovės fl. 1.90 până fl. 2.— orz — până —, sēmēnță de cânepă fl. 3.25 până fl. 5, sēmēnță de in fl. — până fl. —, fasole fl. 3.2 până fl. 3.50, mazăre fl. 5.— până fl. 5.25, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— mălaiu fl. — până fl. —, sēu brut 100 chilo fl. 20 până fl. 24.—, lumini turnate de sēu fl. 36.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 58 până 60, slănină fl. 3.— până fl. 49, cânepa fl. 30.— până fl. 33 — fēn 1.80 până fl. 2.—, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. —, spirit pro hectolitru fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 44 până 48 cr., carne de vițel 10 cr. până 52 cr., carne de porc cr. 44 până —, carnea de miel fl. 36.— până —, ouș 6 cu 1 cr. 0

Plaja din Blaj. Dela 15 Iulie v. Grâu, hect. fl. 4.— până 4.50, grâu mestecat fl. 3.50 până 4.— secară fl. 3.50 până —, ovės fl. 2.25 până 2.50, cucuruz fl. 2.— până 2.75, alac fl. 2.— până —, cartofi fl. 1.50 până 2.50, sēmēnță de cânepă fl. 3.— până —, fasole fl. — până —, carne de vită chilo 48 până — cr., carne de vițel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carne de berbec 26 până — cr., 14 ouă cu 20 până — cr.

Plaja din Brașov, 15 Iulie v. Grâu frumos hect. fl. 6.60, de mijloc fl. 6.—, mai slab fl. 5.40, grâu mestecat fl. 4.50, secară frumoasă fl. 4.50, de mijloc 4.20 fl., mai slabă —, orz frumos fl. 2.30, de mijloc —, ovės frumos fl. 1.90, de mijloc —, cucuruz fl. 3.—, mălaiu fl. 3.40, mazăre fl. 6.—, linte fl. 12.— fasole fl. 3.50, sēmēnță de in fl. 10.—, sēm. de cânepă fl. 4.—, cartofi fl. 90.—, carne de vită p. chilo 46—53 cr., carne de porc 48 cr., carne de berbec — cr.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 15 Iulie v.: s'au notat: ungurești bătrâni grei 48.— cr. până 49.— cr., de mijloc 48.— cr. până 49.— cr., ungurești grei tineri 52.— cr. până 52.1/2 cr., de mijloc 51.— cr. până 52.— cr., ușori 49.— cr. până 50.— cr., marfă țerânească grea 46.— cr. până 47.— cr., de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., ușoară 47.— cr. până 48.— cr., românești, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbești grei 49.— cr. până 50.— cr., transito de mijloc 49.— cr. până 50.— cr., transito ușori 47.— cr. până 48.— cr.

Cursul pieții din Sibiu.

Din 15 Iulie st. v. 1893.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.74	Venz.	9.80
Lire turcești	"	10.08	"	11.15
Imperiali	"	10.10	"	10.18
Ruble rusești	"	1.29	"	1.31

LOTERIE.

Tragera din 22 Iulie n.

Budapesta: 61 36 42 77 81

Tragera din 27 Iulie n.

Sibiu: 60 6 24 44 88

La „Institutul Tipografic“ în Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL
 dlui Dr. Vasile Lucaciu.
 Un tablou în mărime de 38x28 cm.
 Prețul 50 cr.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

Au eșit de sub tipar:

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

În editura „Institutului tipografic“ a apărut și se află de vânzare

Prăsirea pomilor
 de
D. COMSA,
 membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole“.
 Prețul unui exemplar 12 cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 15 Iulie v. 1893.

Sēminte	Calitatea per Hect.	Prețul socotit d. 100 chigr.	
		dela	până
Grâu vechiu	75	7.70	7.8
Grâu dela Tisa	75	7.80	7.90
Grâu de Pesta	75	7.75	7.85
Grâu de Alba-regală	75	7.75	7.85
Grâu de Bácska	75	7.80	7.90
Grâu unguresc de nord	75	—	—
Secară	70-72	6.45	6.65
Orz de nutreț	60-62	—	—
Orz de vinars	62-64	—	—
Orz de bere	64-66	—	—
Ovės	39-41	7.10	7.65
Cucuruz bănățenesc	75	—	—
Cucuruz de alt soi	75	—	—
Meiu (mălaiu)	—	—	—
Hirișcă	—	4.20	4.45
Luțernă ungurească	—	42.—	48.—
Luțernă franceză	—	53.—	58.—
Luțernă roșie	—	53.—	58.—
Oleu de rapiță (rafinat)	—	39.—	39.50
Oleu de in	—	56.—	6.25
Unsoare de porc de Pesta	—	57.—	57.25
Unsoare de porc dela țeară	—	—	—
Slănină sventată	—	51.50	52.60
Slănină afumată	—	56.50	58.50
Sēu	—	—	—
Prune	—	—	—
Miere brută	—	—	—
Miere galbină străcurată	—	30.—	32.—
Ceară de Rosenau	—	—	—
Spirit brut	—	16.—	16.50
Drojdiuțe de spirit	—	53.50	54.—

Bursa din Budapesta și Viena.

Din 15 Iulie v. 1893.

Obiectul	Budapesta	Viena
Galbini împărătești	5.85	5.88
Napoleonul	9.90	9.89
100 mărci germane imp.	61.20	61.12
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	115.50	115.35
Renta de hârtie ung. de 5%	100.—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	—	126.10
Bonuri (obligații) rurale ung.	96.50	96.40
Bonuri (obligații) rurale croato-slavone	97.50	—
Obligațiile pt. despăgubirea regalilor	100.75	—
Împrumut cu premiu ung.	148.50	—
Losuri pt. regularea Tisei și Segedin.	142.50	142.—
Losurile aust. din 1860	164.50	164.50
Scrisuri fonciare ale „Albinei“	101.—	—

Bursa din București.

Din 15 Iulie v. 1893.

Obiectul	%	cump. lei
Renta română din 1875	5%	158.—
Renta română amortisabilă	5	106.1/2
Renta română amortisabilă	4	—
Renta rom. (Rurale convertite)	6	—
Obblig. C. F. Române	6	102.—
Obblig. C. F. Române	4	—
Creditul fonciar rural	7	103.1/4
Creditul fonciar rural	5	90.3/4
Obblig. cassei pensiunilor fr. 3000	10 fr.	—
	V. N.	
Banca Națională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Națională a României	—	—

Calendarul săptămânii.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendar. nou	Soarele
	Dum. sfințil. Părinți, gl. 8, sft. 9.	rēs.	ap.
Dum.	18 M. Iachint și Emil	30 Avdon	4 22 7 49
Luni	19 Cuv. Macrina	31 Ignat L.	4 23 7 48
Marți	20 (+) S. Proroc Ilie	1 Aug. Petr.	4 24 7 47
Merc.	21 C. Simeon și Ioan	2 Porțuncul.	4 26 7 45
Joi	22 † S. Maria Magdal.	3 Stefan	4 28 7 43
Vineri	23 Muc. Trofim	4 Dominic	4 29 7 42
Sâmb.	24 Mucenița Cristina	5 Mar. Șnee	4 31 7 40

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianul.

IOAN HODOS,

FABRICANT DE CASSE

IN SIBIU

[1891] 12—

STRADA VĂPSITORILOR (FÄRBERGASSE) nr. 2.

Am onoare a-mi recomanda **atelierul meu** Onoratului Public, rugându-mă pentru binevoitorul sprijin, însărcinându-mă cu lucruri de fier de ori-ce categorie: casse, casete, sobe, scocuri, lăcate de ori-ce fel, chiei etc. etc., pe lângă lucru prompt și prețuri foarte moderate.

NB. Comandațiunilor din provincie se satisface imediat și cu plăcere.

„TRIBUNA“

Apare în fiecare zi de lucru.

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr.; $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.; $\frac{1}{2}$ an 5 fl.; 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr.; $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.; $\frac{1}{2}$ an 7 fl.; 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci; $\frac{1}{2}$ an 20 franci; 1 an 40 franci.

Se prenumără și la poste și librării.

INSERTIUNILE.

Un șir garmond prima dată 7 cr.; a doua oară 6 cr.; a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Administrațiunea ziarului „Tribuna

Sibiu, strada Măcelarilor nr. 21.

Praful nutritiv de vite
al lui KWIZDA din Korneuburg
pentru cai, bovine și oi.

De 40 de ani se folosește în cele mai multe grajduri, la lipsă de apetit, la mistuire rea, pentru îmbunătățirea și înmulțirea cantității laptelui la vaci.

Prețul $\frac{1}{2}$ cutii 70 cr.

Se poate căpăta
câniile din Austro-

$\frac{1}{2}$ cutii 35 cr.

în farmaciile și băncăniile din Austro-Ungaria.

DEPOSITUL PRINCIPAL:

Francisc I. Kwizda

furnisor de curte ces. și reg. austriacă și reg. română
Korneuburg I. Viena.

Să se aibă în vedere marca de fabrică de mai sus și să se ceară expres

Prav nutritiv de vite
al lui Kwizda din Korneuburg.

FRANCISC I. KWIZDA,

furnisor de curte ces. și reg. austriacă și reg. română,
farmacist cereal în Korneuburg.

Fluidul de podagră al lui Kwizda.

De mai mulți ani ca leac de casă recunoscut ca domolitor în dureri de podagră, reumă și dureri.

Fluidul de podagră al lui Kwizda

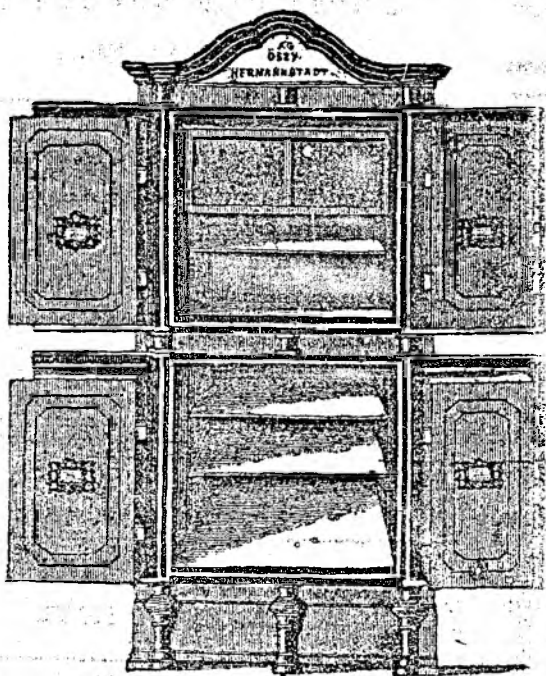
se capătă în toate farmaciile.

III/aa

[1009] 9—15

Binevoii a ave în vedere marca de fabrică și a cere expres

Fluidul de podagră al lui Kwizda.

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și casetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putend fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

[1316] 11—